

SAVAITINIS DRAUGAS

Lietuvių Katalikų Lai-
Eina kas ketvirtadienį.
Prenumer. kaina metams \$1.50
Užrubežyje \$2.50
Pavieni numeriai 3c.
"SAVAITINIS DRAUGAS"
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Tel Drover 6114.

ORGANAS LIETUVIŲ R.-K. FEDERACIJOS, SUSIVIENIJIMO L. R.-K. AMERIKOJE.

"SAVAITINIS DRAUGAS"
Lithuanian Catholic Weekly
Published every Thursday by
Draugas Publishing Co.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Tel. Drover 6114.
Yearly subscription in U. S.
\$1.50; Foreign countries \$2.50.
Single copy 3c.

Metai-Vol.-VIII

CHICAGO, ILL., KETVIRTADIENIS, 31 D. RUGP. (AUGUST) 1916 M.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER JULY 8th, 1912 AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879.

No.35

RUSAI EINA ANT BULGARIJOS

RUSAI BRIAUJASI LINK BULGARIJOS.

Vienna. — Iš Budapesto pranešama, kad skaitlinga rusų armija perėjo Rumunijos rubežius ir per Rumuniją briaujasi Bulgarijos linkon. Rusai su savimi gabeną ir sunkiasias armotas. Kiek žinoma, rusai visų pirm stengsis pulties Bulgariją ir perkirsti geležinkelį, jungiantį Vokietiją su Turkija.

BULGARAI SPROGDINA TILTUS.

Geneva. — Gauta žinia, kad bulgarai sprogdinę kelis tiltus skersai Dunojų, kurse jungė Bulgariją su Rumunija.

BOMBARDUOJA RUMUNIJOS MIESTUS.

Londonas. — Austrijos karės laivai Dunojuje bombarduoja Rumunijos miestus Verciorova, Trun Severin ir Giurgevo. Šitie miestai stovi palei Dunojų.

NAUJAS VOKIEČIŲ GENERALIO ŠTABO VIRŠININKAS.

Berlynas. — Vokietijos kaizeris paliausavo savo generalio štabo viršininką generolą Erich von Falkenhayn iš užimamos vietos. Jo vieton štabo viršininku nuskirtas Lietuvos generalis gubernatorius ir vyriausias vokiečių armijų prieš rusus vadas, fieldmaršalas von Hindenburg. Fieldmaršalo von Hindenburg štabo viršininkas, gen. von Ludendorff, nuskirtas pirmuoju kvartermeisteriu generolu.

IŠ PIRMO ŽYGIO RUMUNAMS NESISEKA.

Berlynas. — Čia gauta pranešimas, kad austrai - vengrai atmušę rumunus, norėjusius trimis perėjimais per Transylvanijos Alpus įsibriauti Transylvanijon ir Vengrijon. Rumunai panešę didelius nuostolius.

RUMUNIJOS KARALIUS IŠKELIAVO KARĖS FRONTAN.

Londonas. — Rumunijos karalius Ferdinandas iš sostinės Bukaresto iškeliavo karės frontan į Vengrijos pasienį.

Gauta žinia, kad Rumunijos - Vengrijos pasienį seka pašėlusieji mušiai rumunų su austrais. Berne, Šveicarijoje, gauta žinia, kad rumunai palengva žengia pirmyn, užimdami per Alpus perėjimus.

VON MACKENSEN VYRIAUSIOJU VADU.

Londonas. — Bulgarijų - austrų - vokiečių - turkų armijų Balkanuose vyriausioju vadu nuskirtas fieldmaršalas von Mackensen, kurs pernai pasekmingai užkariavo Serbiją.

VOKIEČIAI SUTRAUKIA KARIUOMENĘ.

Londonas. — Išilgai Rumunijos pasienio, kaip Transylvanijoje, taip ir Vengrijoje, vokiečių ir austrų generalis štabas sutraukia galybes kariuomenės. Kariuomenė sutraukiama ir Dunojaus pakraščiais Serbijoje.

Rumunų skaitlinga armija koncentruojama Turun Severin apylinkėse, ties Dunojumi. Spėjama, kad jina bus pastumėta tiesiog Serbijon.

Turun Severin miestas yra tik už 75 anglišių mylių nuo Vokietijos - Turkijos geležinkelio.

Pasklydęs gandas, kad rumunai niekur nieko nepradėsia be rusų pagalbos.

ATSISTATYDINO VOKIEČIŲ UŽSIENIŲ REIKALŲ MINISTERIS.

Haaga. — Iš Berlyno gauta žinia, kad atsistatydino vokiečių užsienių reikalų ministeris von Jagov ir tos ministerijos sekretorius Zimmerman.

Jiedu labai buvo kritikuojamu už nemokėjimą vesti diplomatinį reikalą, taip, kad Rumuniją sulaukyti nuo karės.

Kanceleris atsistatydinimą priėmęs, o kaizeris patvirtinęs.

VOKIEČIAI APSIDIRBSIA SU VISAIS.

Londonas. — Vokietijos karės pastebimas Rumunijai liudija, kad Vokietija apsiėmusi apsidirbti su visais. Rumunija karę buvo paskelbusi tik Austrijai. O Vokietija už tai paskelbė karę Rumunijai.

Visi Vokietijos laikraščiai tvirtina, kad rumunų kariuomenė esą neišlavinta ir Rumunija veikia sutiksis Serbijos likimas.

Čia gauta žinios, kad Svedija nerimaujanti. Norinti stoti karėn vokiečių pusėje.

VOKIEČIAI IR TURKAI

ŽUDOMI BULGARIOJE.

Londonas. — Iš Berlyno gauta nepatvirtinta žinia, kad Bulgarijos sostinėje Sofijoje kilusios riaušės, prie kurių prisidėjo ir bulgarų kariuomenė. Nužudyta keli vokiečių ir turkų viršesni oficeriai.

GRAIKIJOS VYRIAUSYBĖ TARIASI KAS VEIKTI

Atėnai. — Kuomet Rumunija stojo karėn, Graikijos karalius tuojaus sušaukė savo šalies karės tarybą. Tarybos posėdžiai dar nepasibaigę. Abelnai manoma, kad Graikija paskelbs karę Bulgarijai, kurios kariuomenė graikų žemėje mušasi su sąjungininkais ir daro graikams nepasakytus nuostolius.

Graikijos generalio štabo viršininkas, gen. Moschopoulos Associated Press korespondentui pritarė, kad Graikija stos sąjungininkų pusėje.

KAIZERIS PARKELIAVO BERLYNAN.

Berlynas. — Kuomet Rumunija paskelbė karę Austrijai - Vengrijai, vokiečių kaizeris tuo metu buvo Galicijos fronte. Iš ten tuojaus parkeliavo Berlynan.

Laiškas iš Kauno

Per Hebrew S. ant J. Aid Society (229 East Broadway, New York City) gavome dabar iš Kauno grometą. Ją rašo lietuvių mokslininkas ir veikėjas "Vilties" redaktorius Pr. Dovydaitis.

Jis rašo, kad Lietuvoje didžiausi vargai, kad piniginė pašalpa butinai reikalinga.

Tai balsas kankinamosios mūsų tėvynės, tai balsas badu mirstančiųjų mūsų brolių, mūsų brangių seselių, mūsų žilų senelių tėvelių. Jie šaukia mūsų pagalbos, prašo maldauja bent plutos šmotelių.

Iš savo pusės mes tikimės, kad gerb. delegatai: kun. D-ras V. Bartuska. p. Bielskis ir p. Karuža aprašys dabartinį Lietuvos padėjimą ne vien lietuviškuose, bet ir angliškuose laikraščiuose kuoplačiausiai. Tas daug padėtų ir rengiamajai Lietuvių Dienai. Tas primintų pasaulio galiu nams, kad yra dar viena prislėgta, priešininkų be pasigailėjimo kamuoja tauta, kad žmoniškumo vardan reikėtų ir ją iš amžinųjų penčių paliausuoti.

Yra pono Gabrio vedamas informacijos biuras, tai labai svarbus mūsų tėvynei dalykas. Gerbiamas kun. Kaulakis su tokiu garbingu pasišventimu leidžia "A Plea for the Lithuanians". Mums reiktų remti tuos prakilnius darbininkus.

Be to mums reikia stengties kuodaugiausiai supažindinti pasaulį su Lietuvos vargais. Dabar geriausias momentas tai įvykinti. Dabar Lietuva. mūsų brangi šalelė, kenčia vargus negirdėtus. Dabar aiškiau galime tuos vargus pasauliui išrodyti.

PITTSBURGH, PA.

Kas atsitiko su socialistais, kad juos į kalėjimą vištos kemsą?

Skaitau "Draugo" No. 128: vištų vagis socialistas pasmerktas kalėjiman. Atsitiko nelaimė už vištas su socialistų vadu Roseland, Ill.; o šitai čia Pittsburgo rugpjūčio 23 d. višta kalėjiman pasmerkė socialistų vadą Kastą Garolį. Skirtumas tarp vieno ir kito sušėrimo socialistų su vištomis yra tas, kad Roselande socialistų vadas norėjo pritaikinti socialistų mokslą praktikoje, o socialistų vadas Pittsburgo norėjo Darviną patikrinti. Dabar abu sėdi kalėjime! O tos vištos, vištos! Socialistams visai protus sumaišys!

Pgho Korespondentas.

111 ŽMONIŲ ŽUVĘ RIAUŠĖSE.

Londonas. — Vokietijos mieste Dresdene praėitą savaitę ištiko didelės gyventojų riaušės. Gatvėse žuvo 85 civiliai žmonės, 22 kareiviai ir 4 policistai.

PREZIDENTAS WILSON KONGRESE.

Washington. — Rugpjūčio 29 dieną po pietų prezidentas Wilson nuėjo kongresan ir tenai abiejų rumų atstovams pranešė apie grašiantį šaliai pavojų delei geležinkeliečių streiko. Geležinkeliečių streikas jau paskelbtas. Jis turis įvykti rugsėjo 4 dieną 7 val. ryte. Taigi prezidentas, išdėstęs iš to streiko, grašiantį šaliai pavojų, patarė streiką sulaukyti tam tikruoju įstatymu, kuris turi būti prarastas pirm rugsėjo 4 dienos. Ką dabar nuveiks kongresas, dar nežinia.

Skaitykite ir platinkite "Draugą". Rašykite jdomių žinių iš savo krašto.

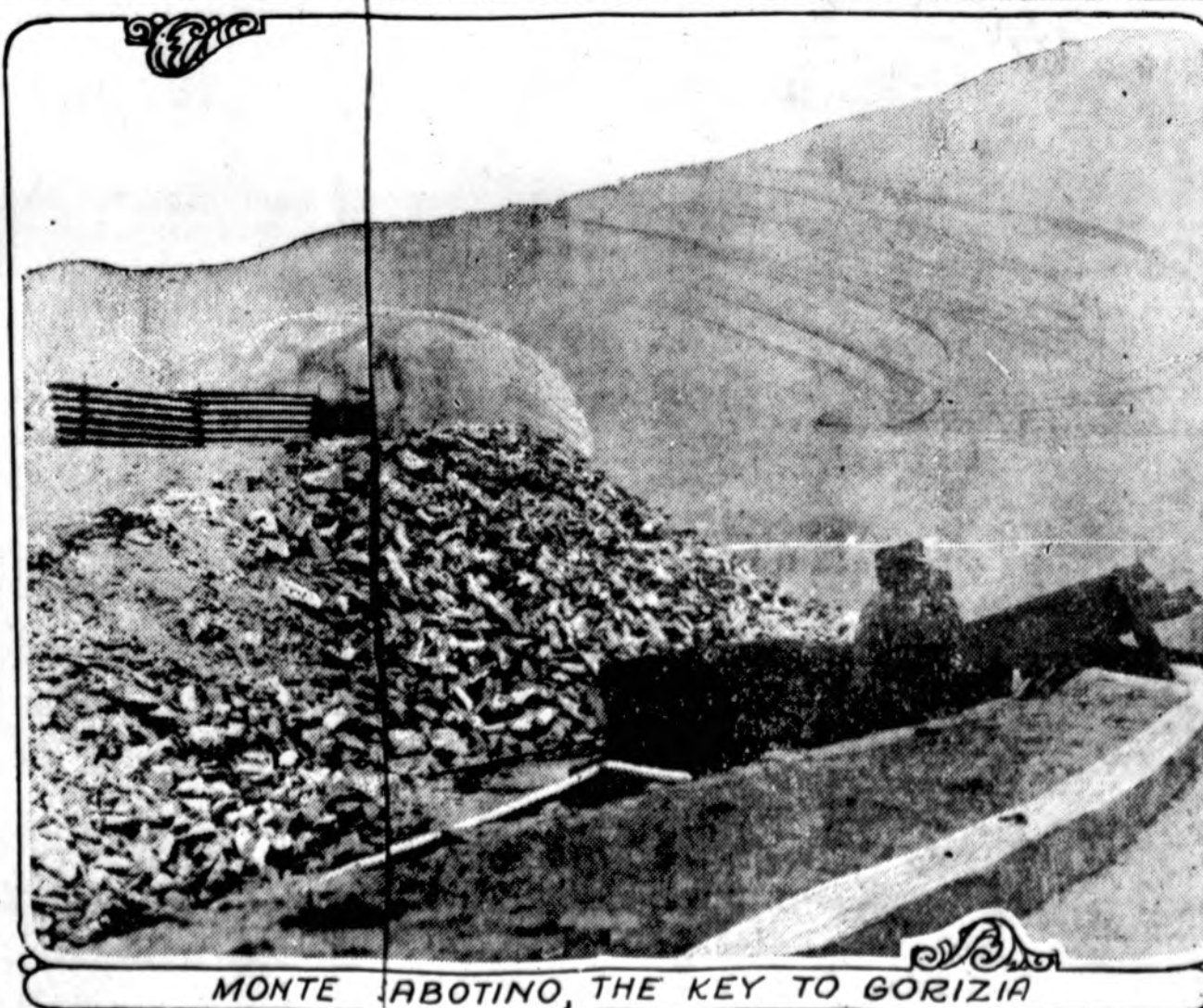

Photo by American Press Association

Kalnas Sabotino so nzo fronte. Kuomet italai paėmė šitą kalną, tuomet jiems atsidarė kelias į Gorizia.

LIETUVOS REIKALAI

**ATVAŽIUOJA AMERIKON
M. YČAS SU KUN. J.
ŽILINSKU (ŽILIUM).**

"Lietuvos Balsas" No. 57 praneša, kad liepos 19 dieną, š. m., išvažiavo iš Petrogrado į Ameriką M. Yčas su kun. J. Žiliumu. Advokatas Martynas Yčas yra Rusijos dūnos atstovas ir pirmininkas Lietuvių Draugijos nukentėjusiems dėl karės šelpiti. M. Yčas su kun. J. Žiliumu atvažiuoja į Ameriką badaujančios Lietuvos ir pa bėgėlių šelpimo reikalais. Į šį darbą norima pritraukti ne tik tai lietuvius, bet ir amerikiečių visuomenę. Be to, M. Yčas dar nori pasitarti su Amerikos lietuviams delei Lietuvos stovio kareli pasibaigus.

Apie atvažiavimą į Ameriką mūsų atstovo gauta žinia ir rusų pasiuntinytėje Chicagoj.

PATARIAMOJI KOMISIJA PRIE VILNIAUS MIE- STO VALDYBOS.

Kaune einas lietuviškas laikraštis "Dabartis" praneša, kad Vilniaus miesto burmistras pasikvietė svarstyti miesto reikalų šešis Vilniaus gyventojus atstovus: du lietuvių, du lenkų ir du žydu.

KUN. OLŠAUSKAS REN- GIA SI VAŽIUOTI LIETUVON.

Lietuvių Draugijos n. d. k. š. įgaliotinis Voroneže, kun. kanauninkas Olšauskas, ketina važiuoti Lietuvon. Jo vieton paskirtas Šiaulių dekanas kun. Julijonas Jasienskis.

DUONŽENKLIAI KAUNE.

"Dabartis" rašo, kad duonženkliai įvesti Kaune nuo vasario 21 dienos š. m. Su tais duonženkliais galima nusipirkti tik 250 gramų (penki aštuntaliai rusiškojo svoro) duonos, arba 160 gramų miltų ir 40 gramų bulvių miltų. Be tų duonženklių niekas negali nusipirkti nei duonos, nei miltų. Jie padaryti iš raudono skylėto storo poperiaus, kurio vienoje pusėje išspausiti tam tikri įskymai vokiečių kalba, antroje — lenkų.

PABĖGĖLĖ IŠ LIETUVOS PAIEŠKO SAVO VYRO.

Katarina Vainorienė su tų reikalingų prietaisų.

penkiais mažais vaikeliais yra pabėgusi iš Lietuvos į Rusiją, Tambovo guberniją. Jis yra labai dideliame varge. Pateško jį savo vyro Amerikoje, Kazimiero Vainoriaus. Pirmiau jį ai gyveno Waterbury, Conn. Jis pats tegu atsiliepi, arba kas jį žino, kur jis gyvena, tegu praneša adresu: Tambovskaja gub., gošod Kozlov. Sadornaja ul. No. 20, ksendzu Simanoviču, peredat Katarine Vainor. Russia.

Mikalojus Koperni- kas

Garsingasis žvaigždininkas Mikalojus Kopernikas gimė Torno mieste 19 vasario 1473 metais.

Koperniko tėvas buvo pirklys, o jo motina buvo Ermlando vyskupo sesuo. Visa Kopernikų šeima buvo labai dievobaiminga. Vyresnysis Mikalojus Koperniko brolis išėjo į kunigus. Jo sesuo įstojo į cisterių vienuolyną ir ilgainiui liko to vienuolyno augščiausią vyriausiąja.

Visi kiti Koperniko šeimos nariai buvo tretininkai (prigulėjo prie trečiojo šv. Dominiko zokono). Mirdamas tėvas paliko savo sūnų Mikalojų tik dešimt ties metų. Mikalojus Koperniką į mokslus išleido jo giminaitis Ermlando vyskupas.

Mikalojus Kopernikas pradėjo mokytis Torno mieste. 18 metų budamas, tai yra 1491 metais, jis įstojo į Krakuvos universitą, kur ypatingai mokinos matematiką.

Pabaigęs Krakuvos universitą, Mikalojus Kopernikas išvažiavo į Bolonijos universitą. Bažnyčios teisių mokinties. Čia jis išbuvo iki 1500 m.

Kopernikui labai tiko astronomija. Toje mokslo šakoje Koperniką mokino gar singas anų dienų mokslininkas Dominikas Novara.

Italijoje bebudamas, didis žvaigždininkas Mikalojus Kopernikas išsivertino į kunigus. Neilgai trukus jis buvo pakeltas į kanonikus. Pabaigęs Bolonijos Bažnyčios teisių mokslą, kunigas Kopernikas nukeliavo į Paduą. Paduos universite jis ėmė mokinties medicinos. Ją pabaigęs ir sugrįžęs į savo tėvynę, Kopernikas pragarsėjo kaip geriausias gydytojas.

Fraunburgo vyskupui mirus, kanonikas Mikalojus Kopernikas buvo išrinktas į vyskupijos valdytojus.

Taip išsilavinęs įvairiose mokslo šakose, Kopernikas ėmė žvaigždes tyrinėti. Tam tyrinėjimui jis pasventė il gus metus. Tyrinėti žvaigždes anais laikais buvo labai sunku: tuomet nebuvo nei tinkamų žiuronų, nei ki-

tyrinėdamas žvaigždes su nematytu atsidėjimu ir ist- verme kun. kanonikas Mikalojus Kopernikas priėjo prie tokių stebėtinų išvadų, kurios ant kojų pastatė visą astronomijos mokslą.

Anais laikais visi žmonės manė, kad saulė sukasi apie žemę, kaip akims išrodo. Tačiau kun. Mikalojus Kopernikas prirodė, kad žemė sukasi aplink save taip, kaip ratas aplink savo ašį. Nuo to sukimosi pasidaro diena ir naktis.

Be to, žemė sukasi aplink saulę, o ne saulė aplink žemę. Nuo to žemės aplink saulę sukimosi pasidaro metai su jų dalimis: pavasariu, vasara, rudeniu, žiema.

Tą mokslą jis labai gražiai išaiškino savo veikale: "Nicolaus Copernici Thorensis, De Revolutionibus Orbium coelestium. Libri VI".

To savo veikalo kunigas Kopernikas nenorėjo paskelbti: vis taisė ir taisė, kad jį privedus prie didesnio tobulumo. Ir tik per didžius Kulmo vyskupo Giese ir kardinolo Schoenbergo prašymus kanonikas M. Kopernikas paskelbė tą veiklą prieš pat savo mirimą. Tą savo veiklą Mikalojus Kopernikas pavadė (dedikavo) popiežiui Povilui III. Šis veiklą maloniai priėmė.

Kunigas Mikalojus Kopernikas jau buvo žilas septynių dešimtų metų senelis, kuomet jį ištiko paralyžius. Ši liga ir pribagė to didžio mokslininko gyvenimą. Kunigas kanonikas Mikalojus Kopernikas, didžiausias pasaulės žvaigždininkas, mirė 24 gegužės 1543 metais, Frauenburge bažnyčioj pastatytas jam labai gražus paminklas.

Tą mokslą, kurį skelbė Mikalojus Kopernikas ir jurs sako, jog žemė sukasi aplink save ir aplink saulę, o ne saulė aplink žemę, pamerkę protestonų tikėjimo uždėtojas Martinus Luteris. (Žiurėk apie tai Martino Luterio veiklą "Tischreden. Walch, 1743, I. 2260).

Tą patį padarė ir vyriausysis Luterio pagalbininkas ir antrasis luteranizmo tėvas Melanchthon (Žiurėk apie tai "Corpus Reformationis XIII, I. 216).

Kas kita su katalikų Bažnyčia. Kopernikui ji nestatė jokių kliūčių skelbti mokslą, kad žemė sukasi aplink saulę. Priešingai, kardinolai ir vyskupai: Schoenberg, Dantiscus, Giese antstodamos ragino mokslavystę kupigą M. Koperniką, paskelbti savo mokslą aplink žvaigždžių surėdymą, o popiežius Povilas III maloniai jo veiklą priėmė.

Tuotarpu, mūsų tamsieji lietuviai socialistai ir laisvamaniai skelbia, kad katalikų Bažnyčia, Koperniką net nužudė.

Taip kalba tamsūs bemo-ksliai.

Mokslas gi liudija kaip tik priešingai.

Mokslas prirodo, kad Kopernikas buvo katalikų kunigu, kad Bažnyčia jo ne-

vien nepersekiojo, bet palaikė jį savo kanonikus, pavadė jam valdyti vyskupiją, kad vyskupai, kardinolai ir pats popiežius Koperniką didžioje pagarboje laikė, kad Kopernikas mirė paralyžiaus ištiktas, kad jam po mirties pastatyta bažnyčioje puikiasį paminklą.

Ivairios Zinios

RUSAI BOMBARDAVO BULGARIJOS UOSTĄ VARNĄ.

Šiomis dienomis keli rusų lakunai mėtė bombas ant Bulgarijos uosto Juodos jūroje Varnos. Keliose vietose sprogtant bombos uždegė miestą. Rusijos orlaiviams pavyko laimingai sugrižti namo.

Prie progos reikia pažymėti, jog vandas viršminėto miesto yra grynai lietuviškas. Kitose kalbose prasmės šio žodžio negalima išaiškinti. Tose apylinkėse ir daugiau yra vietų pavardintų lietuviškais vardais. Mokslininkai sulyg to spėja, jog mes gilioje senovėje gyvenome ten, kur dabar yra Bulgarija ir Rumunija.

ŽUVO 23 JUREIVIAI.

Šiomis dienomis vokiečių povandeninė laivė nuskandino Anglijos kariškąjį laivą "Duke of Albany". 87 jureiviai nuo garlaivio liko išgelbėti, 28 - gi žuvo.

MEKSIKOJE CHOLERA.

Meksikos laikraščiai praneša, kad mieste Vera Cruz kilusi cholera. Parubėžiniai Suv. Valstijų gyventojai bijosi, kad ir jų neužkrėstų meksikonai cholera.

APGINKLAVO PREKYBOS LAIVUS.

Anglijos vyriausybė praneša, kad ji apginklavus prekybos laivus, kadangi vokiečių submarinos skandina visus laivus neatsižvelgdamos į jų rūšį.

NELAIMĖS AUTOMOBILIŲ LENKTYNĖSE.

Šiomis dienomis mieste Kalamazoo, Mich., buvo surošta automobilių lenktynės. Sugedus vienam prišakiniam automobiliui, užpakalinių užvažiavo vienas ant kito. Du žmonės liko ant vietos užmušti ir 8 sukliai sužeisti.

BELGŲ GUDRUMAS.

Kuomet Italija prisidėjo prie taktininkų, Belgijos griežtai buvo užginta d-

binties tautiškoms italų vėliavoms. Tuomet vikrų belgai sumanė kitokiu būdu pagerbti savo prietelius. Jie visi pasidabino... makaronais, kurie yra tautiškų italų valgiu.

BULGARAI ĮSIVERŽĖ ALBANIJON.

Visuose frontuose bulgarai pastaromis dienomis pradėjo labai smarkiai veikti. Paėmė beveik visus graikų fortus tvirtovės Kavala, veja serbus ir net šiomis dienomis įsiveržė Albanijon ir paėmė apylinkę Malik.

MOKSLEIVIAI DIRBA LAUKŲ DARBUS.

Kadangi Rusijoje sulyginamai mažai liko vyrų, tai prie laukų darbų užvartė vidurinių mokyklų mokiniai. Jie išsiskirstė į būrius, kuriuos prižiūri specialistai agronomai.

KRUVINŲ MILIJONŲ SAVININKAS.

Sulyg paskutinio valdiškojo aprokavimo, pernai milijonas milijonieriaus Morgano turtais siekė suvirš 73 milijonus dolerių. Iš šito palikimo suvirš 54 milijonai teko jo sūnui J. P. Morgani, kurs šandie rokuojamas didžiausiuoju finansistu ties Wall gatve New Yorke.

Dabar pasirodo, kad šito Morgano finansinė firma per pastaruosius dvejus karės metus uždirbo daugiau milijonų, negu miręs senis Morganas per visą savo gyvenimą.

Jaunesnysis Morgan iš karės semia auksą todėl, kad jis yra vienatinis finansų generalis agentas Anglijos ir jos taktininkų Suv. Valstijose. Be jo nei Anglija, nei šitos taktininkai nedaro jokių Amerikoje finansinių operacijų. Nei vienas armotos šovinsy šioj šalyj negali būti užsakytas be Morgano firmos žinios ir sutikimo. Už tą tarpininkavimą Morganas apturi milžinišką pelną. Už amunicijos, ginklų ir kitokių karės reikmenų pristatymą Morganas, sulyg padarytos sutarties su Anglija, ima sau du nuosimėiu.

Štai pavyzdys: Anglija su taktininkais per Morgano firmą užsako padirbdinti ginklų už šimtą milijonų dolerių. Kuomet Morganas tuos ginklus pristato Anglijai, už tai sau paima du milijonų dolerių.

Į du karės metu Anglija su taktininkais yra padariusi visokių užsakymų apie už du ir pusę milijardo dolerių. Todėl Morganas tuo metu pelnijo ne mažiau 50 milijonų dolerių.

Be to nuo skolinamų taktininkams Amerikoje pinigų Morganas ima vieną nuosimintį už patarpininkavimą. Kadangi taktininkų paskolos Amerikoje karės metu

pasiekė arti pusantro milijardo dolerių, tatau Morgani iš to teko mažiausia 15 milijonų dolerių.

Taip pat Morganas daug pelnią ir parduodamas Anglijai vertybines Amerikos poperas. Jis sakoma daug pelniąs milijonų ir kitokiomis karės metu spekuliacijomis.

Zinovai tvirtina, kad į du metu Morganas iš karės pelnė ne mažiau šimto milijonų dolerių, tai yra beveik du kartu tiek, kiek jam paliko mirdamas jo tėvas.

Miręs milijonierius Morganas milijonus surinko iš darbininkų prakaito. Tuo tarpu jo sunus semia auksą iš karės laukų, kur žmonių kraujas liejasi latakais milijonų.

Jūsų pinigai turi būti padėti geroje saugioje valstijos bankoje

Second Security Bank

OF CHICAGO
Milwaukee Ave. Kampas Western Ave.

3% ant Jūsų Pinigų

Atdara Pamedėliais ir Subatomis vakarais iki 8 valandai

Skollname pinigų ant Namų

Persiunciname pinigų į Europa ir galima gauti Laivokartes

nuo jo pristatomų ginklų ir amunicijos.

O karės pabaigos vis dar nesimato. Ir Morganas pelnia vis daugiau ir daugiau milijonų.

CICILIKŲ RAUDA

Nunai sviete nēr, teisybės,
Laisvą žmogų nor varžyti;
Jei naudosies iš liuosybės,
Tuoj' sučiups tave, brolyti.

Žiurėk, kokie nevydonai,
Kiek drąsumo pas juos buvo,
Užsipuola it Britonai,
Net nebijo nė šautuvo.

Barauskas tai mūsų vadas,
"Komunizmo" pasekėjas,
Kad neslėgtų jį badas,
Pas Butkaus vištas užėjės.

Ką tik manė paliausuoti,
Kelias vištas nuo pakojų,
Jom prakilnią vietą duoti,
Duoti Socialistų rojų.

Tik tų vištų protas menkas,
Tuoj' iš džiaugsmo suklegėjo.
Kur bus buvęs savininkas,
It koks liutas atbrūzdejo.

Vadas rėkia: "Neik! nes šausiu!"
Ir jau graibosi brauningo.
Rodos baimė kuodidžiausia
But dėl žmogaus išmintingo.

Tiktai Butkus, tai "buržujas,"
Jis nebijo nė šautuvo.
Atvirai čia kalbu į jus:
Spardė, Barauską, it švą.

Ir dar to jam nepakanka;
Rėkia jis it koks baisybė.
Net kaimynai susirenka,
Na, ir pašauk vyriausybę.

Biurokratai—policistai,
Mūsų draugai, mušė, baudė.—
But jie buvę socialistai,
Butkų jie būtų sušaudė.

Kokia bėda, koks pavojus,
Veikti žmogų del liuosybės.
Kol neinvyks mūsų rojus,
Turbut ir nebus teisybės.

Ugi Mocku, didžiaproti,
Tikrą socialistų šulį;
Nebleid velnius pardavoti.
Stum jį cypėn, tarsi mulą.

O Montvidą, geradari,
Kurs tik kunigą nušovė;
Buržuazai susitarę,
Ant sausos šakos padžiovė.

Širdis plyšta, galvą geli;
Kas belieka bedaryti?
Nors tu! Monke, motynėle,
Teikis mumis užtaryti.

Lig šiol kunigai mus engė.
Engė be mielaširdystės.
Tartum garnys engtų angę,
Be jausmų, be krikščionystės.

Tiem enginiam nėra galo.
Vis dar toli mūsų rojus,
Kol intekmė klerikalo
Žmonyse bus.—Bus pavojus.

Bulota, vyrs iškalbingas,
Prakalbonis daug užmigdė.
Aukų nebaun, dreb' jam kinkos.
Rojaus net jis neinvykde.

Marksas antras, mūsų saulė,
Visai iš mados išėjo.
Nes tamsi jojo makaulė
Perdaug klaidų priperėjo.

Žmonės skaito už tamsuolį,
Nors šviesiausi Socialistų.
Kaip besėdėt tokiam suole,
Kad net vištos mus pažįsta!

Cicilikas.

IŠ KARĖS LAUKO

Rumunija paskelbe karę Austrijai-Vengrijai

BERLYNAS. — Čionai oficialiai pranešta, kad praėjusio nedėdienio vakare Rumunija paskelbė karę Austrijai - Vengrijai. Tai Rumunija stojo sąjungininkų pusėje.

VOKIETIJA ATSAKO TUO PATIM RUMUNIJAI.

LONDONAS. — Vokietija taip pat paskelbė karę Rumunijai. Tai nutarta specialiam vokiečių karės tarybos posėdyje. Rumunijos pasiuntiniam Viennoje ir Berlyne interkta pasportai ir specialiais traukiniais palydėta ligi Rumunijos rubežiaus.

RUMUNAI PANEŠĖ NOSTOLIUS.

Londonas. — Rugsėjo 28 dieną pirmą kartą rumunų armija susirėmė su austrų - Vengrų armija Rothenthurm perėjime, Transylvanijoje, už 15 mylių pietus nuo Hermannstadt. Šis yra svarbus Transylvanijos miestas, stovintis netoli Vengrijos sienos. Anot pranešimo iš Vienos, po mušio keli šimtai rumunų paimta nelaisvėn.

Rumunijos armijų vyriausiojo vado nuskirtas buvęs karės ministeris, gen. Aversu.

RUMUNIJA TURI 580,000 NUOSTOLIUS.

Paryžius. — Iš Bukaresto pranešama, kad Rumunijos karalius Ferdinandas prieš karės paskelbimą atlaikęs ilgą konferenciją su savo ministrais. Konferencijai buvo pakviesta visų politinių partijų atstovai, buvusieji parlamento rumų pirmininkai ir žymesnieji veikėjai. Konferencijoje viskas nuodugnai išgildinta, kaip tai karinis šalies išteklius, karės pasekmės ir kitkas. Ir ant galia nutarta stoti karėn prieš centras valstybes, visų pirma paskelbiant karę Austrijai - Vengrijai.

Rumunija turi 580,000 kariuomenės. Prireikus tą kariuomenę gali padauginti ligi milijono vyrų. Kariuomenė senai sumobiliuota ir išlavinta. Turi parinktus ginklus.

Rumunija pasigundė stoti karėn, kuomet Rusija jau pažadėjo atiduoti Bukovinos dalį, jei pavesti Transilvaniją atėmus iš Austrijos ir pagaliau atiduoti didesnę dalį Besarabijos provincijos, kuri seniau prigu-

lėjo Rumunijai ir kur ir dabar daug rumunų gyvena.

Rumunija dabar turi 6,800,000 gyventojų. O kuomet įgys pažadėtąsias teritorijas, turės apie 13,000,000 gyventojų.

Kalbama, kad Rumunija seniau būtų stojusi karėn, bet neturėjusi pakaktinai armuonijos. Dabar armuonijos daug sugabenta iš Japonijos per Rusiją.

KOKIOS VALSTYBĖS KARIAUJA.

Dabartiniais laikais Europoje ir Azijoje kariauja 18-ka valstybių.

1914 metais karę paskelbė:

Austrija - Vengrija Serbijai.

Vokietija Rusijai.

D. Britanija Vokietijai.

Vokietija Belgijai.

Austro - Vengrija Rusijai.

D. Britanija Austrijai - Vengrijai.

Černogorija Vokietijai.

Japonija Vokietijai.

D. Britanija ir Francija Turkijai.

1915 metais:

Italija Austrijai - Vengrijai.

Bulgarija Serbijai.

D. Britanija Bulgarijai.

Francija Bulgarijai.

Rusija ir Italija Bulgarijai.

1916 metais:

Vokietija Portugalijai.

Italija Vokietijai.

Rumunija Austro Vengrijai.

Neįvyko formalis karės paskelbimas Francijos Vokietijai. Tik rugs. 10 d., 1914 m., Francijos vyriausybė buvo paskelbusi, kad su Vokietija gyvuojas karės stovis.

STOJA KARĖN ITALIAIJA SU VOKIETIJA.

LONDONAS. — Italija paskelbė karę Vokietijai. Tas faktas pranešamas iš Rymo ir iš Berlyno. Nuo rugsėjo 28 dienos abi valstybi rokuojasi karės stovyje kita prieš kitą. Vokietija Italijai tuo tarpu karės nepaskelbė, bet tai padaręs ilgiausia po poros dienų.

Oficialis karės paskelbimas Vokietijai nenustatino pasaulio, nes senai tas buvo laukiama. Ilgas laikas tęsėsi laikas Italijos su Vokietija santaika. Bet kuomet Italija pasiuntė savo kariuomenę į Balkanus sąjungininkams pagelbon, diplomatiniai ryšiai turėjo galutinai trukti tarpe tų dviejų valstybių.

Kiek žinoma, Vokietija visas laikas vengė karės su Italija. Kuomet Italija ėmė kariauti su Austrija, kaizeris pasiuntė Italijon savo specialią pasiuntinį, kurs visomis išgalėmis stengėsi tarp vokiečių ir italų palaikyti taikos santykius. Bet nepasisekė tai padaryti. Italija, kariaudama su Austrija, labai gerai žinojo, kad vokiečiai Austriją remia moraliai ir materijaliai.

Bet karės paskelbimas testas vis toliaus ir toliaus. Ant galo Italija, apsirovavusi ir sąjungininkų prikalbinta, pati pirmoji paskelbė karę. Dabar vokiečiai prieš italus galės liuosiau ir atviriau kariauti.

BULGARAI UŽIMA AIGEJOS PAKRAŠČIUS.

Londonas. — Bulgarijai užėmė apie 50 mylių Aigejos jūrų pakraščius Graikijos žemėje ir todėl ėmė grąsinti pavojumi rytiniam sąjungininkų armijų sparnui, anot žinių iš Sofijos.

Bulgarų valdiškame pranešime sakoma, kad bulgarai

NARDANČIOJI LAIVĖ "DEUTSCHLAND" SUGRĮŽO VOKIETIJON.

BERLYNAS. — Vokiečių prekybinė nardančioji laivė "Deutschland" rugs. 23 d. po pietų atplaukė į Weser upės įtaką, Vokietijoje, anot Overseas News agentūros pranešimo. "Deutschland" iš Baltijos uosto išplaukė rugsėjo 1 dieną. Laimingai apsilenkė su francūzų ir anglų karės laivų kelioms sargybos eilėmis ir pasiekė savo tikslą.

Visa igula, sakoma, esanti kuogeriausiam stovį. Kelionėje užtruko 2 dieni.

Pargabeno į Vokietiją daug nikelio ir gumo.

SĄJUNGININKAI NEKEKĖ 72 KARĖS LAIVŲ

Berlynas. — Anot pranešimų, nuo karės pradžios ligi rugsėjo 1 d., š. r., sąjungininkai pražudė 7 savo karės laivus 496,000 tonų įtalpos. O vokiečiai tuo metu netekę 25 laivų 62,667 įtalpos.

PALEI STOKHOD DELI MUŠIAI.

Petrogradas. — Rugsėjo 24 d. vokiečiai adarė smarkią ugnį iš armų ir kulkasvaidžių ir rusų žiedin, jas arti Tobol, ant vėrijuose Stokhod upės lango, už 38 mylių šiaurėje nuo Kovelio. Po pietų smarkiam apšaudymui vokiečių tirtos kolonijos sūsitais užpuoliman. It atmuštos tuoj atgal rus kulkasvaidžiais.

Ties Zlota Lipa upės rusai tarpe paimtų nelaisvėn kareivių rado daug tų.

RUSAI ATMUŠI PADAUGUVYJ.

Berlynas. — Tarpe Rygos ir Dvinsko rusai mėgino pereiti Dauguvą dviejose vietose, bet atmušti su dideliais nuostoliais. Volynijoje, anot vokiečių, seka mažos svarbos susirėmimai.

RUSAI EINA PIRMYN KARPATUOSE.

Petrogradas. — Rusų oficialis pranešimas skamba:

Palei Dresviatų ežerą vokiečiai pametė daug bombų ant rusų pozicijų. Viena bomba nužudė karės kapelioną kun. J. Sedleckį, kuomet šis atlikinėjo dviasiškas pareigas.

Stokhod paupiu, Volynijoje, vokiečiai atidarė baisią armojų ugnį prieš rusų pozicijas. Čia žuvo pasiūmėję rusų pulkininkas Mikov.

Karpatų kalnuose rusai varosi pirmyn. Už 3 mylių nuo Koverla rusai išmušė austrus iš jų pozicijų ant augštumos 1,129. Apie porą šimtų austrų paimta nelaisvėn.

Užkauzė rusai iš turkų atsiėmė Bitlisą ir mušis verda už kitas turkų pozicijas.

RUSAI ŠTURMUOJA KARPATŲ AUGŠTUMAS.

Londonas. — Iš Petrogrado gauta žinia, kad rusai, veikianti aplink Jablonitzą perėjimą, Karpatuose, iš austrų paėmė dvi augštumas, gulincias šiaurėje nuo Koverla, palei Vengrijos rubežius. Už kitas augštumas seka pašėlusieji mušiai.

Pietuose nuo Brody, Galicijoje, vokiečiai austrai buvo pradėję užpuolimą, bet rusai juos atmušė.

Berlyne skelbiama, kad visu frontu, nuo Rygos iki Karpatų kalnų, nesama svarbių atmainų.

BULGARAMS SIUNČIAMA PAGELBA.

Londonas. — Čia gauta žinios, kad bulgarams pagelbon į Salonikų frontą siunčia savo kariuomenes Turkija, Austrija ir Vokietija.

Sąjungininkai varosi pirmyn Vardar klonio linkon, fronto centre. Fronto abiejose sparnuose bulgarai labai stipriai laikosi ir vietomis net atmuša sąjungininkus.

Serbai smarkiai veikia ir progresuoja šiaurėje nuo Strupino.

Struma upės ir Ostrovo ežero apylinkėse sąjungininkai sulaukė bulgarų užpuolimą.

SVEIKI VIDURIAI.

Yra gerai žinomas faktas, kad kartais viduriai nenori priimti jokio maisto, nežiūrėti kaip gerai jis yra pagamintas. Ši stoka apetito yra paprastos ligos apsimetimas. Tokiam atsitikimui reikalinga atkreipti ypatingą atidumą pirminis dalykas—tai paimti Triner's American Elixer of Bitter Wine, kuris sustiprina viršimo organus ir atnaujina veiklą, kuris suteikia natūrališką apetitą ir sustiprina kūną. Daugelis ligų taipgi yra pasekmė užkietėjimo. arba užkietėjimas yra įvykiausias jo apsimetimas. Ši gyduolė išvalys kūną ir užlaikys jį švariai. Aptiekose. Kaina \$1.00. Jos. Triner, Manufacturing Chemist, 1333—13399 9o. Ashland Ave., Chicago.

Jeigu jūs trinsite su Trinerio Tepalu skaudančius muskulius arba sąnarius, jūs nusistebėsite, kaip greitai jūs atsigysite. Po karkšos maudynės išsityrus šio tepalo galima užlaikyti muskulius stipriais. Aptiekose 25c ir 50c; krasa 35c ir 60. (Apg.)

Šalti Faktai apie Vaikus

Padarykite drabužėlius vaikams kad jį tiktų prie oro. Niekados nerėdykite jų per šiltai. Jeigu Jam per šilta, pertaisykite jį pamaželi, bet neduokite jam atvėst per greitai.

Jeigu vaikas kosi negali miegoti, jeigu jam dantis dygsta, nevartokite kitų vaistų kaip Kopp's Baby's Friend, kuris per paskutinius 40 metų išgelbėjęs tūkstančius vaikų.

Prekė tikrai 25c ir 50c. Galima gauti kiekvienoje aptiekoje. Jeigu pas Jus aptiekorių nėra tai rašykite mums

C. Robert Kopp
KOPP'S BABY'S FRIEND
YORK, PA.

Jeigu jūs negalite nusipirkti Kopp's Baby's Friend savo apylinkės aptiekose, prisiskykite mums popierinį dolerį, o mes Jums prisiskysime du pusdolerinių 50c. butelukų tuojau.

REIKALINGI VAŽINĖJANTĮ AGENTAI
Kiekviename mieste važinėti ir rodyti naują 1916 "RANGER" modelį. Rašykite susipažinimui su mūsų specialiu pasiūlymu.
PRISTATOMAS DUKAI del 30 dienų išmėginimo. Klauskite del didelio katalogo ir pasiūlymų stebuklingiausio pasiūlymo, kuomet nors dar rytu ant dviračių. Jūs būsite nustebinti mūsų mažomis kainomis ir pasimėtinomis išlygomis.
9c. Bicyklo sulys didumo ir spalvos Ranger dviračių. Pilniausias visos Amerikoj. Kiti garantuoti modeliai \$11.95, \$14.75 ir \$17.60. Keletas gerų vartotų dviračių, paimtų išpardavimui nuo \$3.00 iki \$5.00. skaus, lempučių, ratų ir visos reikalingos dalys už pusę paprastos kainos. Nepirk dviračių, kol negausi mūsų katalogo. Rašyk dabar.
MEAD CYCLE CO., Dept. A-334 CHICAGO, ILL.

Plymouth National BANK

Plymouth, Pa.
Kapitalas su perviršiu \$165,000.00.

Šitoji Banka prižiurima Suvienytų Valstijų valdžios. Moka 3 nuosimčius nuo sudėtų pinigų. Galima susikalbėti lietuviškai.

G. N. Postlethwaite, išdininkas.
Mandagus patarnavimas.

SKAITYKIT IR PLATINKIT "DRAUGA"

Prie išsinarinimo ir isipjovimui

Tuoju įrink Dr. Richter's **PAIN-EXPELLER**

Nuo 50 metų nesuvadziantis ir letučių nulytas naminis budas. Tikras tikslis su pažymėta marke "IKARA"

25c. ir 50c. butelukas visose aptiekose arba atstai nuo F. AD. RICHTER & CO. 70 Washington Street, New York, N. Y.

Phone Canal 2941

PETER A. MILLER, Jubilierius ir Optikas
Akis išegzaminuojamos: akiniai pritaikomi. Deimantai, aikrodėliai, laikrodžiai ir brangakmenys.

Užlaikau visokių auksinių aikrodėlių, deimantinių ir žiubinių žiedų. Parsiduoda teisingai.

Jei auksą perki, auksą gausi ir už auksą mokėsi. Pasiųskite, katrie yra pirke pas mane, jie teisybę pasakys.

PETER A. MILLER,
2256 W. 22nd Street.

"Tautos Rytas"

Mėnesinis Blaivininkų Laikraštis 1 puslapių didumo. Kainuoja metams 50 c.

Adresas:

Rev. J. Valaitis

28 Cherry St. - Shamokin, Pa.

Jei nori turėti gerą ir pigų laikraštį, užsirašyk

"Santauka"

Mokslas, politikos, poezijos ir satyros savaitinis laikraštis.

"SANTAUKOJE" telpa įvairių įvairiausių viso pasaulio bėgančios žinios.

"SANTAUKOJE" telpa taipgi tyri mokslo straipsniai, poezija, vaizdeliai ir sveiki juokai.

"SANTAUKA" eina tautiškoje-katalikiškoje dvasioje.

"SANTAUKA" leidžia P. Szukys.

"SANTAUKOS" kaina metams \$1.00. Pusmėnu 65c. Pavienis num. 3c.

Sųsdami prenumeratą, korespondencijas, laiškus ir kreipdamiesi su visokiais reikalais adresuokite:

"SANTAUKA"

2120 St. Clair Ave. N. E. Cleveland, Ohio

Vyriškų Drabužių Išpardavimas

Mes gvarantuojame kad sutauypsime jums 50% jūsų pinigų ant drabužių. Sanitariškai išvalyti, truputį vartoti nuo \$25 iki \$85 ant orderio daryti siutai \$5.00 ir augščiau. Nauji ir nestimti ant orderio padaryti siutai už pusę kainos \$4. \$5 ir \$6.00. Ant orderio siutos kelnės už \$2.50.

KUPARAI ir VALYZAI

S. Gordon

1415 So. Halsted St. Chicago, Ill.
Atdara kasdieną (ir Nedėlioj) dienomis ir vakarais.

Seniausia Taupymo Banka Chicagoje

The Hibernian Bank

[kurta 1867 metais.

Pietvakarinis kampas La Salle ir Adams St.

TAUPIMO DEPARTAMENTAS

Priimam Depazitus pradėdant nuo vieno dolerio ir daugiau, nę kuriuosmokama 3 nuosimčius ant metų, kurį pridedam kas pusę metų.

Atdara Subotas Vakaraus nuo 6-tos iki 8-tos val. vakaro.

REAL ESTATE DEPARTAMENTAS.

Perka ir parduoda properties ant komisijos: iškollektuoja randas ir prižiūri properties; parduoda geros vertės morkėlius; skolina pinigų ant itaisytu savasėjų (properčių).

Meldžiui platinti, angliška pamfletą apie Lietuvą.

"A. PLEA FOR THE LITHUANIANS"

Dar galima gauti visus numerius. O neužilgo ir šeštas numeris išeis iš spaudos. Pamfletai yra papuošti Lietuvos žemėlapiu ir Vytauto paveikslu.

KUN. J. J. KAULAKIS

324 WHRTON ST. - PHILADELPHIA, PA.

LIETUVIŠKA BANKA

TOWN OF LAKE SAVINGS BANK

Joseph J. Elias, Savininkas.

4600-4602 S. Wood St. Chicago, Ill.

Priimame pinigų į Banką uždeždinti nuo vieno dolerio ir daugiau ir mokame trečią procentą ratomis ant metų. Siučiame pinigų į visas dalis visose pigiai, greitai ir teisingai, esant žemiau pinigų namuose, pėkams ir parduodame. Parduodame sifkortes ant visų pinigų į kraują ir iš krajaus, taipgi tikėtus ant geležinkelio po visa Amerika ir Europą. Musų Banka išdirba visokius raštus ir dokumentus visose kalbose ir duoda rodą lietuviams visuose atsitikimuose ir reikalinge pagalbai ir per laisvą. Tik kreipkitės girsimėtu antrai.

A. M. Norkunas

Vienatinis Lietuvis Išdirbėjas

visokių ženklelių draugystėms, o ypatingai: karkdų, guzikų, žiedų, metalinių, anameliuotų ir padengtų celluloid'u, šarpų, veliavų ir karūnų.

Man pavestas darbus atliksa artistiška.

M. A. Norkunas

166 Molrose street, Montello, Mass.

ŽINIOS APIE LIETUVĄ

KĄ REGĖJO IR GIRDĖJO MUSŲ DELEGATAI LIETUVOJE.

Kaip jau žinome, iš Europos sugrįžo Amerikos lietuvių siųstieji delegatai ir Lietuva, kun. Dr. V. Bartuška ir Dr. J. J. Bielskis. Jie du apkeliovo sunaikintą karės vėselos Lietuvą ir, sugrįžę Amerikon, apie Lietuvos padėjamą pasakoją ne tik savo tautiečiams, bet dar plačiai informuoja ir šios šalies visuomenę per angliškų laikraščius. Tai labai pagirtinas darbas.

Antai "New York Time" iš rugp. 13 dienos plačiai nurašo mūsų gerb. delegatų pasakojimus apie sunaikintą Lietuvą. Rašo:

Kun. Dr. Bartuška ir Dr. Bielskis, keliaudami vokiečių užimton Lietuvoje, turėjo gauti specialią paliudijimą iš Vokietijos ambasadoriaus Suv. Valstijos. Pasiremiant tuo paliudijimu Vokietijos vyriausybė jėdviem leido apkeliauti sunaikintą Lietuvą.

Lietuva, kuri pirm karės buvo po Rusija, o dabar pateko po Vokietija, labai daug nukentėjo nuo vokiečių ir rusų armijų, kurios peržūse skersai ir išilgai Lietuvos. Visą gražioji šalis paversta į nuodegulus ir griuvėsius. Gyventojams grasia badas, vargas.

Dabar Lietuvos vyriausiojo valdovo yra vokiečių fieldmaršalas von Hindenburg. Jis yra veikiančių prieš rusus vokiečių armijų vyriausiojo vadu ir Lietuvos gen. gubernatorium. Visą Lietuvą padalinta į 3 dalis su civiliais gubernatoriais: Kauno gubernija su Kuršu, Suvalkų gub. su Vilniaus gub. ir Gardino gubernija. Lietuvių delegatai aplankė: Suvalkų, Kauno ir Vilniaus gubernijas. Gardino gub. negalėjo aplankyti, nes ten netolies prasideda mūsų linija.

Kauno ir Kuršo civiliu gubernatoriumi yra princas Izenburg von Birstein. Jo pirmuoju padėjėju yra rittmeisteris Mohl. Vilniaus ir Suvalkų gubernatoriumi yra grafas York, o jo padėjėju — oberburgermeisteris Meyer Pohl. Pastarasis be to yra Vilniaus miesto viršininku.

Iš Vokietijos Lietuvių delegatai nukelijo tiesiog Kaunan. Kaune daug namų sugriauta. Apgrautus namus vokiečiai tečiau pataiso, o sugriautus dalimis atstato. Lietuvių dviasios sios seminarijos namai sunaikinti. Stačiatikių katedralį soborą vokiečiai pakeitė protestantų maldnamiu. Kauno gatvių rusiški vardai pakeisti vokiškaisiais.

Delegatams neteko pamatyti aplink Kauną pataisytų vokiečių tvirtumų. Tik teko apvažiuoti visas miesto dalis ir pasižiūrėti į griuvėsius.

Politikos žvilgsniu Lietuvos gyventojai turi daug visokių nesmagumų. Kauno-Kuršo gubernatorius princas Izenburg ten su savimi iš Poznaniaus nusigabeno daug lenkų valdininkų. Šitie išvien veikia su lietuvių lenkintojais Lietuvoje. Ir pats gubernatorius princas lenkamams labiau simpatizuoja, negu lietuviams. Ir todėl jis netrukdo lenkamams lenkinimo darbą. Lietuvos lenkai ir jų šalininkai su lenkinimo užmačiomis nuėjo taip toli, kad pačiam vokiečių kaizeriui pateikė prašymą, idant Vilniaus ir Suvalkų gubernijos būtų priskirtos prie Lenkijos. Ir svetimoje šalyse gyvenę lenkai varo tą pačią lietuviams prašingą propagandą — nori, kad Lietuva būtų priskirta prie Lenkijos ir rokuojama Lenkijos provincija.

Antai Šveicarijoje lenkų centralis komitetas šelpi nukentėjusius dėl karės lenkus, siūzdamas į Vilnių pinigų visuomet kaikiurią dalyką skiria ir lietuvių sušelpimui. Bet vilniškis lenkų komitetas tuos skiriamus lietuviams pinigus panaudoja lenkų mokyklų steigimui. Todel dabar Lietuvoje, ypač Vilniaus gub., pristeigta be galinę daugybę lenkų mokyklų, kuriomis ir varoma lenkinio darbas.

Prieš tai nieko nesako nei Vokietijos vyriausybė, nei fieldmaršalas von Hindenburg. Bet kaip šis, taip ir pati vyriausybė yra griežtai priešingi Lietuvos nors dalį priskirti prie Lenkijos. Kaip matoma, todėl lenkai nieko nepesia ir pasigandinsia lietuvių lenkinti tik savo mokyklomis. Bet ir šis jų pragaištingas darbas bus panaikintas, anot vokiečių vyriausybės Berlyne pažadėjimo. Je to delegatams dar pabrėžta, kad Vokietija Lietuvos nepasicaivinsianti. Tas reiškia, kad D. Lietuva bus sujungta su Mažąja ir bus suteikta savivalda.

Ekonominis žvilgsniu Lietuva yra pasibaisėtinam padėjime. Kur armijų pereita, kur buvo ištikė mūšiai, ten palikę tik vieni griuvėšiai ir nuodeguliai. Ketvirtoji dalis visų Lietuvos namų ir nuosavybių sunaikinta. Rusai pasitraukdami iš Lietuvos, viską naikino, ko tik negalėjo palikti su savimi. Vokiečiai atėję dar daugiau nuostolių padarė. Lietuviai ukininkai neteko nei gyvulių, nei galvijų, nei jokių padargų. 200,000 lietuvių, atteinant vokiečiams, paskui rusų armijas pabėgo į Rusiją.

Visoks maistas baisiai pabrango Lietuvoje. Pav. pirm karės druskos svaras lėšuodavo 5 ar 6 fenigai, gi dabar reikalaujama 35 fenigų.

Kuone ketvirta dalis gyventojų kenčia didžiausią

skurdą ir beveik badmiriauja. Nėra niekur jokio gyveno tik kitętao.nkžėqu darbo, nėra uždarbio. Jie gyvena tik kitų žmonių pašalpa. Vokietijos vyriausybė buvo mėginusi įvesti kordelių sistemą duonai ir kitiems valgomiesiems dailtams. Bet pas lietuvių nepriėjo toji sistema. Vokiečiai paliovė spaudę lietuvių kortelėmis.

Lietuviams leista visur steigti savos mokyklos su lietuvių kalba. Bet tam neturima reikalingo išteklių.

DUONOS KAINA VILNIUJE.

Šių metų gegužės 10 dienai Vilniuje nustatytos šios kainos: ruginių miltų svarui — 16 fenigų, kvietinių — 18, ruginės duonos svarui — 14, kvietinės — 18 fenigų.

Už rusų rublį dabar Lietuvoje mokama 1¼ markės. Taigi rusiškais pinigais už ruginės duonos svarą reikia mokėti 8 kapeikas.

BAISŲS DAIKTAI DEDASI VILNIUJE.

Petrogradas ("The Chicago Daily News" korespondento depeša). — Rusijoje prasipatinusias paskalas, kad vokiečių kaizerio sunus princas Oscar Lietuvoje buvo sužeistas, patvirtina iš Vilniaus pabėgęs vienas to miesto gyventojas. Jam pasisekė iš Vilniaus pasprusti ir pasiekti rusų mūsų liniją Pinsko apylinkėse.

Anot jo pasakojimų, kuomet princas Oscar su savo adjutantu ir vienu seržantu peržiūrino vokiečių kariuomenę Vilniaus apylinkėse, arti princas automobilias krito rusų bomba ir plyšdama užmuše adjutantą ir šoferį, gi princą Oscarą ir seržantą sužeidė.

Tas buvo kovo mėnesys. Pabėgėlis gerai atsimena, kuomet sužeistas princas Raudonojo Kryžiaus dr. jos automobiliu atgabentas Vilniun, į grafo Tiškevičiaus rumus, kuriuose turi savo stovyklą 10-tos vokiečių armijos štabas.

Tas pat pabėgėlis pasakoja, kad Vilniuje gyventojų padėjimas — tiesiog pasibaisėtinai, ypatingai bėdiniems žmonėms. Daug žmonių lavonų matoma pluduruojančių Neryj. Jų didžiulia dalis bado yra nusižudžiusių. Badmiriaujančios moteris gauna proto pamilimą, dienos metu eina ant tilto ir nuo ten krinta į vandenį. Bėdinieji gyventojai savo gyvastį palaiko juodąja duona ir bulvėmis. Bet ir šito maisto trūksta. Cukraus svaras Vilniuje lėšuoja 40 centų. Jau kelintas mėnuo nėra mėsos ir kerosino. 50c. lėšuoja viena paprasta žvokė.

Mieste krautuvės atdaro, bet nėra pirkėjų. Krautuvė savininkai neturi už ką pasisamdyti nei patar-

nautojų į savo krautuves. Namų randos taip pigios, kad namų savininkai savo puikiausius namus užleidžia vokiečių kareiviams.

Militarinė rekvizicija gyventojams nebepaliko nieko. Visam mieste kaip sušluota nušluota visokia guma, varis, aluminas.

Vilniaus gyventojams gatvėse galima pasirodyti tik iki 10:00 vakare. Po šitai laikui, kaip policija, taip militariniai patroliai pas kiekvieną praėvį klausia pasporto. Turintieji pasportus gabenami į policijos nuovadas ir ten pinigiskai baudžiami už parėdymo peržengimą. Neturintieji pasporto karės teismu pasmerkiama pakarti. Ir taip jau daug žmonių pakarta.

Didesnės Vilniaus gatvės pavadintos vokiškais vardais. Rusų pravoslavų soboras pakeistas protestantų kirke. Miesto parkas pakeistas kapinėmis, kur laidojami vokiečių kareiviai.

LIETUVIO MALDA

Tėve mūsų, kursai esi danguose, švėpkis vardas, Tavo, ateik katalystė Tavo, buk valia Tavo, kaip danguje, taip ir ant žemės.

Tėve mūsų, kursai padabinau mūsų tėvynę taip gražiais miškeliais, pievelėmis, ežerėliais, išgelbėk mūsų žemę nuo nuožmios karės nasrų!

Tėve mūsų, kursai suteik Lietuvai taip garbingą praeitį, gelbėk dabar ją iš pražuties!

Tėve mūsų, kursai visuomet budavai paguoda mūsų varguose, neleisk, kad lietuviai, likę tėvynėje, išmirtų badumi!

Tėve mūsų, kursai davei mums širdį delei Tavo ir motutės — tėvynės meilės, neleisk, kad ta praklini meilė žūtų krutinėse trijų milijonų žmonių!

Tėve mūsų, kursai davei mums tokią gražią kalbą, neleisk, kad lietuviai kada nors išsižadėtų to brangiausio savo turto!

Tėve mūsų, kursai rupinies naikinimu pasaulio nuodėmių, sėk mūsų širdyse meilę, teisingumą, nuoširdumą!

Tėve mūsų, atleisk mums kaltes mūsų, kaip ir mes atleidžiam saviems kaltiems, bet gelbėk mus nuo priešų. Amen.

Kaz. Gineitis

MĖTĖ BOMBAS ANT PANEVŽIO.

(Iš "L. B.")

Laikraščiai rašo, jog nepersenai rusų lakunai svaidė bombas ant Panevėžio. Sakoma, kad labai nukentėjo Liepojaus — Romnų geležinkelis. Sunaikinta nemažai ir vagonų prikrautų karės medega. Grįždami atgal į Dvinską rusų lakunai dar bobardavę Abelių ir Zarasus.

IVAIRIOS ŽINIOS SOCIALISTŲ VADAI KAPITALISTAI

Francijos garsingas socialistų vadas ir Zoreso draugas Zero — Rišaras turi Parizų dvejus labai gražius namus. Vasarnamius. ant Duero upės krantų, be to jis turi akcijų (šėrų) vertės trijų šimtų tukstančių frankų. Tos akcijos (šėrai) yra kortų lošimo Monte - Karlo istaigos. Retas buržuizų kapitalistas taip turgyvena, kaip tas socialistų vadas.

Socialistų tėvo Markso švogeri, socialistas Lafaris turi kas met įeigų 100 tukstančių markių.

Socialistų vadas Miljernas, tapęs karės ministru, turi į metus 110 tukstančių frankų.

Socialisto Semo turtai siekia net aštuonių milijonų markių. Socialistas Voljaras turi namus vertės netol milijono markių.

Vienas iš pačių didžiųjų socializmo tėvų ir įkurėjų žydas Ferdinand. Lasalas paliko turto vertės pusantro milijono markių.

Kitas garbingas francuzų socialistų vadas Zores pačių nuosimčių nuo savo turto kasmet turėjo dešimtį tukstančių su viršu frankų. Be to jis ėmė penkioliką tukstančių frankų, kaipio palaimento atstovas. Turėjo gražiausius vasarnamius pievėje Francijoje, gyveno kaip didžiausias buržuizų kapitalistas.

Variausias socialistų vadas Belgijoje Emile Vandervels yra žinomas milijonieris.

Vėstu vagis socialistas pasmerktas ka lėjiman

DSELAND, ILL. — Tu vagilium yra Adomas Bakuskas. Kaip jis vogė lėšas ir kaip buvo užklutas, pirmiau buvo aprašyta "Drauge".

Ilgpučio 22 d. vietos teise įvyko jo byla. Bylos metu paaiškėjo, kad Bakuskas 3 vištas jau buvo sukaugęs ir 3 kitas gyvas sukaugęs ir maišą. Kuomet Bakus prie vištinko durų pastojų jam kelią, vagis ėmė grasinti, kad jis šašas. Tečiau Butkus vagį griebė ir parbloškė ant žemės.

Išus trukšmū susibėgo

aplinkiniai žmonės ir atpyskėjo policija.

Teismas nubaudė vėstų vagį 25 doleriais pabaudos, 5 dienomis kalėjimo ir užsimokėti teismo lėšas. Pasirodė, kad socialistėlis neturi pinigų. Todel turės atbuti kalėjime už pabaudą ir teismo lėšas.

Ką į tai socialistai pasakys?

K. K.

Katalikų persekiojimas Meksikoje

Bedieviai laisvamaniai ir socialistai visa burna skelbia, kad kaip jie paimsią valdžią ir savo rankas, tai su teiksia plačiausią liuosybę žmonijai ir įvykdinsią rojų ant žemės.

Pažiūrėkime, kas dedasi tose šalyse, kuriose bedieviai socialistai užviešpatavo. Kokią jie ten liuosybę ir laimę žmonijai suteikia. Kart-kartėmis jau esame girdėję apie bedievių darbus Francijoje.

Jau žinome, kaip tie laisvės šalininkai persekioja katalikus.

Jie atėmė nuo katalikų bažnyčias, išvarė iš daug vietų kunigus, vienuolius, kai-kur sudegino šventųjų paveikslus ir stovyklas. Katalikiškas mokyklas paverstė į bedieviškas istvirkimo institucijas. Žodžiu — panaikino tai, kas tobulina žmogaus širdį, sielą ir veda žmogų į amžiną laimę.

Dabartiniais laikais Francijoje bedieviai nutarė nuo našlių, kurių vyrai žuvo karėje, atimti vaikus ir auklėti juos į bedievius.

Dabar pažiūrėkime kas dedasi Meksikoje, kurioje užviešpatavo bedieviai.

Oficialis laikraštis, EL DEMOKRATO, kuris eina Meksikos mieste, išleido vietinio gubernatoriaus ir militarisko Hildagos valstijos vado sekantį įsakymą:

Miesto valdininkams įsakoma padaryti surašą visų katalikų bažnyčių. Kunigai ir gi pavedami miesto valdininkų globon.

Tuo pačiu įsakymu uždrausta pardavinėti žvakės, rožančiai, škapleriai, šventųjų paveikslai, stovylos, bažnytinės sėdynės, ir tt.

Klausklos panaikintos. Šventos mišios ir laidotuvių apeigos užginta bažnyčiose ir kapinėse.

Pamaldos gali būti laikomos tokiose valandose, kad jos neužkentu naminiam arba kitokiam darbui.

Kunigai negali gyventi arti bažnyčios. Jie taipogi yra varžomi pildyme kunigystės pareigų.

Už kiekvieną peržengimą viršminėtų darbininkų įsakymų, baudžiami nuo \$25 iki \$500 arba kalėjimu.

Quaretarijoje — nei vienos katalikiškos mokyklos nebeliko. Vyskupu namai, seminarijos, kongregacijų namai paversti į barakus.

Bažnyčios kaikurios uždarytos, o viena paversta įgas.

kningyną, kur bedieviški rastaai platinami.

Guanajuatoje — dar baisnis padėjimas, negu Quaretarijoje. Nes tenai gubernatorius Siurob'as yra įsivyravęs katalikų persekio tojas laisvamaniis.

Mieste Leon kunigai tegali laikyti pamaldas už bažnyčios durių. Kunigams taip gi užginta kištis į mokyklos reikalus. Privatiškos mokyklos paversta į bedieviškas — seminarijos panaikintos. Daug kunigų uždaryta kalėjimuose.

Puebloje — Bažnyčios leista atidaryti, bet labai trumpam laikui. Žmonės negali priiminėti. Sv. Sakramentų.

Daug bažnyčių uždaryta, kitos konfiskuotos. Kunigai žiauriai persekiojami.

Guadalajavoje — Žmonės buvo nubausti užsimokėti po 5 dolerius už tai, kad Pelenų dienoje lankėsi bažnyčioje ir dalyvavo iškilmėse.

Valdžia apmoka bedievius už jų baisiausias tvirkinančias prakalbas ir blevizgas.

Meksikas mieste konstitucionalistų laikraščio EL DEMOKRATO redaktorių išleido kalendorių, kuriame telpa didžiausių laisvamanių bedievių revoliucionierių vardai. Jie užima katalikų šventųjų vietą. Gyventojams yra prisakyta duoti savo vaikams revoliucionierių vardus; tokius kaip:

Francisco I. Madero, Jose M. Pino Suarez ir k.

Yucatan — vasario 2 d., š. m., šventos stovylos ir labai puikios skulptūros statijos buvo viešai gatvėje sudegintos. Tie visi dalykai priklausė Viešp. Jezaus bažnyčiai.

Tą bažnyčią valdžia atidavė mokiniams dėl viešųjų susirinkimų. Šale bažnyčios stovėjo namas. Valdžia sugriovė tą namą ir jo vieton pastatė revoliucionierių vado Jose M. Morelos stovylą.

Iš tų žinių, garbus skaitytojau, gali aiškiai suprasti, kokią liuosybę ir laimę bedieviai socialistai suteikia žmonijai savo užimtuo-se kraštuose.

Argi ir mes norime, kad mūsų tauta, mūsų tėvynė atsidurtų tokion vergystės ir nelaimių bedugnėn?

Man rodos, ne! Perbrangus mums yra katalikų tikėjimas, negalime su juo mi persiskirti. Perbrangi mums yra mūsų numylėta Tėvynė Lietuva, negalime atiduoti bedieviams ir socialistams ardyti ir terioti jas. Perbrangus yra mūsų bočių darbai ir jų kapa — negalime mes jų apeleisti.

Taigi, brangūs broliai lietuviai, jeigu mums rupi Tėvynės labas, jeigu mes nenorime, kad mūsų Tėvynė išvengtų tokios nelaimės, tai imkimės už darbo. Ginkime savo Tėvynę, savo tautą — Geriausią mes ją apginsime platindami tikrą apšvietą per gerus katalikiškus laikraščius bei kniungus. J. P. Poška,

**PROTOKOLAS CENTRO
VALDYBOS SUSIRINKI-
MO, IVYKUSIO RUGP.
16, DIENA, 1916 M.
WILKES-BARRE, PA.**

Šitas susirinkimas buvo su-
kviestas aptarti nekurius ne-
atidėtinus Susiv. reikalus,
kaipo: užbaigimo rokundy su
senoju išdiniuku, išrišimo
protestų, iškilusių reikale na-
mo, registravimo čarterio ir
kitų reforminių dalykų. Su-
sirinkimą atidarė pirmininkas
J. Jaruševičius 3 val. po pietų.

1) Pirmaisiai buvo imta
perkratinti protestai, iškilū-
siejį prieš ir už pirkimą na-
mo, kuris buvo nutartas pirk-
ti 31-am seime. Apsvarčius
visus tuos gindus nuodugniai,
pasirodė, kad tie protestai iš-
kilę greičiausiai dėl nesusi-
praimo ir neturintieji savyje
jokio rimto pamato. Todėl
centro valdyba juos atmetė,
supradama, kad ji (centr.
vald.) ne tik turi teisę, bet ir
priedėmę pildyti seimų nuta-
rimus ir laikytis konstitucijos.

2) Reikale iškilusių protes-
tų, kurie liečia konstituciją ir
arba seimo nutarimus, kaipo
ir dabar iškiltuose protestuo-
se pirkimo namo reikale, na-
tarta duoti patėmijimą orga-
no redakcijai, idant prisilai-
kytų konstitucijos parag. 27to,
eilutės 4, kuri čia užčiuoja-
ma: "Jeigu apskričių suva-
žiavimuose būtų tariama ardyti
Susivienijimą, išnėsama rezol-
ucijos, ar agituojaama prieš
konstituciją ir seimų nutari-
mus, taisyk centro valdyba
kuopas, dalyvavusias tokiam
suvažiavime, pagarsinus organe
ir paves Teismo komisijai rei-
kalą ištirti. Tokių suvažiavi-
mų nutarimams nebūs duota
vieta organe, kol teismo ko-
misija išduos nuosprendį ir
pasirodys, kad nieko kenkian-
čio Susivienijimui nebuvo tar-
ta."

3) Paskirta atstovai nuo
Susiv. pinigų, kiek dar ran-
dasi pas jį ant rankų iki šiol,
ir sudėti ant nuosimnio Massa-
chusetts ir New York'o valsti-
jų bankuose. Paskolą, kurios
p. Burba reikalavo iš Susiv.,
centro valdyba nepripažino,
dėlto, kad seime apie tokia
paskolą nebuvo kalbos ir ne-
buvo nutarta paskolai išduoti
daugiau pinigų, apart pripa-
žintos paskolos Sv. Kazimie-
ro Sosevy vienuolynui.

4) Nutarta kuoveikias nuo
senojo išdiniuko paimti visus
Susiv. pinigus, kiek dar ran-
dasi pas jį ant rankų iki šiol,
ir sudėti ant nuosimnio Massa-
chusetts ir New York'o valsti-
jų bankuose. Paskolą, kurios
p. Burba reikalavo iš Susiv.,
centro valdyba nepripažino,
dėlto, kad seime apie tokia
paskolą nebuvo kalbos ir ne-
buvo nutarta paskolai išduoti
daugiau pinigų, apart pripa-
žintos paskolos Sv. Kazimie-
ro Sosevy vienuolynui.

5) Buvo pakeltas klausimas
apie pratesimą emigrantų
globojimo New York'e. Nu-
tarta pasilaikyti kol kas prie

slavokų, mokant mēnesin-
jiems mokėstį, kiek bus reika-
laujama, kuri, nesant dabar
emigrantų, bus nedidelė. Ru-
pintis tuo dalyku įgaliota: K.
Krušinskas, kun. Petkus ir K.
Strumskis.

Užbaigus susirinkimo posė-
dį, Susiv. pirmininkas, išdi-
ninkas, raštininkas ir vienas
išdo globėjas nuvyko peržiū-
rėti knygų ir užbaigti visas
rokundas su senuoju išdini-
ku p. Burba.

Susivienijimo Raštininkas
J. S. Vasiliauskas.

**REDAKCIJOS PRIE-
RASAS** Negirdėtai sunku
suzinoti visas susivienijimo
užgaidas. Kuomet prieš 31
seimą nepaskelbėme organe
tik VIENO ANONIMISKO
(be jokio parašo) laiško,
rašyto vardan kažkokios
kuopos, seimas išreiškė ne-
pasitenkinimą, kad mes ra-
šty netalpiną. Sulig to sei-
mo noro išeina, kad reikia
talpinti visus raštus, paga-
liaus ir anonimiškus, tai y-
ra be parašo.

Kad raštai organe būtų
talpinami, tam išrinkta ir li-
teratinė komisija. Jai pa-
vesta vyriausiai spresti, ko-
kie raštai susivienijimui ti-
kė, kokie ne. Kada ta aug-
ščiausioji instancija susi-
koncentravusi į vieną as-
menį, atsiuntė į organą
PATĮ PIRMOJĮ paaiškini-
mus, kad namai susivieni-
mui nereikia pirkti New
Yorke ar jo apylinkėje,
kaip nutarta, kada paskelb-
ta tas ir kiti tokios pat rū-
šies raštai prieš namų pir-
kimą ir už namų pirkimą.
tuomet susivienijimo valdy-
ba pataria organi "laiky-
ties konstitucijos". Žodžiu
sakant, susivienijimo norai
vienas kitam priešingi.

Taip dalykams stovint mes
nenorėdami užsitraukti ant
savęs neapykantą vienos ar
kitos pusės, pranešame, kad
nuo šiol **NEBETALPINSI-
ME** ORGANE JOKIŲ
GINČŲ NAMŲ PIRKIMO
KLAUSIME nei vienos nei
kitos pusės, nebent ant jų
būtų centralinės valdybos
parašas.

Taigi jei kas norėtų ra-
šyti į organą namų pirkimo
ar nuosavo laiško stei-
gimo klausime ir jei nori,
kad tą jo raštą ar proto-
kolą paskelbtų organe, bu-
tina pirmiau turėti ant to
rašto pasirašyti centralinę
susivienijimo valdybą. Be
to nedėsimė nei vieno rašto,
kurs paliečia tuos klau-
simus.

**REIKALAUJA ATSAUKTI
SAVO IŠSITARIMUS.**

Lietuvos Vyčių New Yorko
ir New Jersey apskričio suva-
žiavimas, įvykęs rugpjūčio 20
d. S. m. Brooklyne, N. Y., vien-

balsiai nutarė išnešti rezoli-
uciją, reikalaujančią atitaisy-
mo kaikiurių išsitarimų kun.
S. Struckaus straipsnyje til-
pusiane "San. Draugo" No.
29.

Kun. S. Struckus, kalbėda-
mas Sus-mo namo reikale,
tarp kitko sako, jog namų Sus-
mui nutarę pirkti "daugiaus-
iai jauni vyčiai, kurie pri-
guli prie pirmo skyrus ir
puoka sau 18c. už \$150 ir 10
skapėniukų lėšų fondan, "da-
col". Del jų gali namą pirkti
kad ir ežero dugne. Ir da ke-
lios moterys, kurias Susivieni-
jimas apeina tiek, kiek jos ga-
li su įžymesniais asmenimis
iš vienos dėžutės kėdžių žiū-
renti".

L. Vyčių New Yorko-New
Jersey apskrities toki kun. S.
Struckaus išsitarimą skaito
L. Vyčių įžeidimu ir reika-
lauja, kad kun. S. Struckus
tai atšauktų. Kun. S. Stru-
kus gerai žino, kad Sus-mo
seimam L. Vyčiai savo dele-
gatų nesiuntė. O jeigu keiku-
rios Sus-mo kuopos savo de-
legatus Seimam išrinko sqa-
rius, prigulinius prie L. Vy-
čių organizacijos, tai darė ne-
be pamato. Kas bent kiek yra
išgilinges į L. Vyčių veikimą,
tas mato vyčius kaipo veik-
liausius sqaarius visose kata-
likų organizacijose. L. Vyčių
pravaržiasvimas "vyčiųkai"
kun. S. Struckui garbės neda-
ro, tik parpdo, ant kiek gerb-
raščius yra apsipazines su
svarbiausia ir reikalingusia
katalikų organizacija.

L. Vyčių New Yorko-New
Jersey apskričio valdyba:
J. K. Milauskas, pirm-
P. V. Lišauskas, Rašt.

SLRKA. NAMŲ REIKALE.

Daug rašoma namų pirkimo
reikale. Kiekviena šalis sen-
giausi prirodyti, kad tas veia-
ma Sus-mo labui. Bet ar iš-
tikrųjų taip yra—sunku žiūti.
Daug yra tokių rašėjų, kurie
geidžia visus Sus-mo sqaarius
patraukti savo pusėn. Tvir-
tina, kad namai yra reiklin-
gi, tik ne ten ir ten, kur nu-
tarė seimas. Kiti sako, kad
namų pirkimo reikalas sime
perėjo tik trimis balsais.

Man rodos, kad tie visi
ginčai yra tušti. Turime no-
ti tai, kad kur seimas nusvė-
namus pirkti, kad ir mažiasia
balsų didžiama, ten reiki-
pirti. Seimo atstovai tik
buvo įgalioti savo kuopų. Ką
jie nutarė, tai nutarė kopų
vardu. Ir šito seimo nari-
mo negalima atmainyti.

Kai kurie tvirtina, ka pa-
juriniai miestai yra geri,
kad juose turėti Sus-mo na-
mus. Bet visapusiai apar-
seius pasirodė, kad pajūriai
miestai yra geresni ir už
Pensylvaniją. Nors un-
sylvanijoje Sus-mas yra lėli-
zuotas ir ten gyvuoja da au-
sia kuopų, bet laikui bėgi-
tos kuopos ims mažėti nes
anglių kasyklose už keli me-
tų (?) pasibaigs darb ir
tuomet darbininkai krausis
į pajurinius miestus.

Pajuriniuose miestuose yra
kas kita. Čia lietuviai, nors
nepernai apsigyveno, bet
trumpu laiku jų naujajai
ėmė žydeti. Visur tvėmos
parapijos, draugijos, liavių
veiklumas didėja. Čia isur

lietuviai įsigija bažnyčias, mo-
kyklas ir kitokias nejudomas
nuosavybes. O to visa truk-
sta Pensylvanijoje ir kitur.
Pajurinius miestus laukia gra-
ži ateitis. Kiek palaukus žmo-
nės iš anglių kasyklų ims čia
spiesties, ieškoti darbo virš-
tinės dirbtuvės.

Sakoma dar, kad Sus-mas
negalys įsigyti nuosavybės.
Tas netiesa. Sus-mas gali na-
mus pirkti kad ir Rusijoje (?)
arba kitur kur, nes niekas ne-
gali to jam užginti. Tik rei-
kia žiūrėti, kad būtų kur pa-
rankiau. Gi visos aplinkybės
rodo, kad geriausia ir paran-
kiausia vieta namams yra
Newark, N. J. arba Brooklyn,
N. Y. Šituose miestuose įsi-
gijus namus būtų galima pa-
sirūpinti ir ateivių globojimu.
O tas svarbus daiktas. Nes
iki šiolei mes daug lietuvių
ateivių pražudėm, paleidom
juos svetimtųjų bangosna ir
jie žuvo mūsų tautai. Didelį
ir šventą darbą atliko Sus-mas
globodamas ateivius.

Be visako, viršminėtuose
miestuose trint namus būtų
gerai kaip Sus-mo raštinei,
taip ir laikraščiai.

Gi kas lik brangumo—tai
kur brangiau, ten ir pelno dan-
giau.

J. Daukšas, senas sqaarys.

**ATSAKYMAS P. PAULIUI
MIKENIČIUI SLRKA.
NAMO KLAUSIME.**

P. Paulius Mikenietis sako,
kad aš bandž 31 numeryje
"S. Dr." skritikuoti kun.
Struckaus ir p. Sutkaus nu-
mones, kas link vietos Sus-
vieniijimo namui. p. P. Mikė-
nietis prisikabina prie kai-
kurių mano nurodymų, pasi-
slėpęs po slapivardžiu sako,
kad aš apsilenkęs su teisybe.

Svarbiausias p. P. Mik. argu-
mentas, kad S. L. A. turis na-
mą New Yorke, kurs atnešes
nuostolį, tad ir S. L. R. K. A.
namas duos nuostolį. Aš no-
rėčiau, kad p. P. Mikenietis
pasakytų, iš kur jisai žino,
kad S. L. A. namas duoda
nuostolį ir kaip tas nuostolis
didelis yra?

Perčitame seime S. L. A.,
raštininko išduotame rapo-
te apie SLA. turį yra pa-
sakyta šiaip: S. L. A. namas
(užmokėta) \$31,202.32. Vir-
šijanti namo vertė \$275,180.
Reiškia, kad namo vertė pa-
rango ant 3,000 dolerių begy-
nis penkių metų, neskaitant
rendy ir vietos, kurią užima
spauštuvė, redakcija, raštine
ir knygynas. Šis raportas nė-
ra paties raštininko raportas,
bet raportas Pensylvanijos
komisionierių, kurie, daryda-
mi reviziją S. L. A. turto,
miesto New Yorko, rekorduo-
se pagal "assessment" taip
sfrado ir jie raportavo.

Tai kurgi tasai nuostolis,
apie kurį p. P. M. ir daugelis
kitų sapnuoja ir tarpe visuo-
tų menės skleidžia? Gal teiks-
pasakys.

Tolesniai p. P. Mikenietis
bando nurodyti, kad New Yor-
kas nėra svarbiausias portas
ir delei imigrantų globojimo
New Yorko namas nereikalin-
gas. Jisai bando nurodyti im-
igrantų skaitlių 1916 metų, kur
parodo, kad nei pusė per New

Yorką neatkeliavo ir sako,
kad aš apsilenkęs su teisy-
be sakydamas, 90 nuosimnių
visos imigracijos per New
Yorką keliauja.

Taip, 1916 metais neatke-
liavo nei pusė, o delko! O gi
delto, kad jau du metai kaip
imigracijos iš Europos visai
nėra. Per šiuos du metu imi-
gracija buvo iš Azijos iš Pie-
tų Amerikos ir Kanados ir, iš
23 portų Sus. Valstijų, šiaip
taip perviršijo New Yorką.
Vienok, kad imigracijos iš
Europos nėra ir tai 22 portai,
priėmė imigrantų mažą dalį
didesnę, negu vienas New Yor-
kas. Bet mes pasižiūrėkime į
skaitlinę imigrantų, kuomet
buvo pilname plaukime, o tu-
met pamatysime, ar aš apsi-
lenkiau su teisybe.

Valdžios raportas, baigian-
tis 30 d. birželio 1913 ir 1914
metų, yra toks: 1913 m. im-
igrantų atkeliavo per 23 por-
tus 1,197, 892 ir iš jų vien per
New Yorką 1,032,590. 1914 m.
1,218, 480, iš jų per New Yor-
ką 992,573 imigrantai.

Iškeliavo iš Amerikos 1913
m. 611,824, per New Yorką
398,442. 1914 m.—633,805;
per New Yorką — 443,274.
Tai abelna imigrantų ir emi-
grantų skaitlinė. Bet jeigu mes
paimsime lietuvių, tai rasi-
me, kad iš šimto, tik tai keli
keliauja per kitus portus, o
visi važiuoja per New Yorką
ar tai į Ameriką, ar tai į Eu-
ropą iš Amerikos.

Dabar aš norėčiau paklaus-
ti p. P. Mikeniečio, kurį portą
jisai randa svarbesniu, nes
jisai sako, kad reikėšią Su-
siv. užlaikyti atstovus svar-
besniuose portuose. Mes visi
žinome, kad New Yorkas yra
svarbiausias ir didžiausias
portas ne tik tai Amerikoje,
bet ir visame pasaulyje.

Tad ve aš ir rėniaus tvir-
tindamas, kad Susiv. nutarus
globoti imigrantus, namui Su-
siv. kaip tik tai vieta New Yor-
ke arba Boorklyne, o ne kur
kitur.

K. Strumskis.

SPRING VALLEY, ILL

SLRKA. 146 kuopa rugpjū-
čio 20 d. turėjo savo mėnesinį
susirinkimą. Susirinko kuone
visi sqaariai. Apsvarčius
kuopos reikalus, nutarta su-
rengti pikniką su prakalbo-
mis rugpjūčio 3 d. 1916 m. Prie-
sijanti namo vertė \$275,180.
Reiškia, kad namo vertė pa-
rango ant 3,000 dolerių begy-
nis penkių metų, neskaitant
rendy ir vietos, kurią užima
spauštuvė, redakcija, raštine
ir knygynas. Šis raportas nė-
ra paties raštininko raportas,
bet raportas Pensylvanijos
komisionierių, kurie, daryda-
mi reviziją S. L. A. turto,
miesto New Yorko, rekorduo-
se pagal "assessment" taip
sfrado ir jie raportavo.

Tai kurgi tasai nuostolis,
apie kurį p. P. M. ir daugelis
kitų sapnuoja ir tarpe visuo-
tų menės skleidžia? Gal teiks-
pasakys.

Tolesniai p. P. Mikenietis
bando nurodyti, kad New Yor-
kas nėra svarbiausias portas
ir delei imigrantų globojimo
New Yorko namas nereikalin-
gas. Jisai bando nurodyti im-
igrantų skaitlių 1916 metų, kur
parodo, kad nei pusė per New

Buk tikras, kad Jusų sunkiai uždirbti pin-
gal yra padėti bankoj, kuri duoda Jums pilną už-
tikrinimą.

Pradėk taupyti šandie; reikalinga tik vie-
nas doleris, kad pradėti taupymo darbą.

**Visados daryk biznį su banka,
KURI YRA BANKA**

**Peoples Stock Yards
STATE BANK**
Prie Ashland Ave. ir 47 gatvės
Šteklis arti \$6,000 000
Po valstijos priežiūra.

Seniausia, didžiausia ir stipriausia banka į
vakarus nuo Stock Yards.

Kad tie visi nebireikalingi gin-
čai pagaliam pasibaigtų.
J. Grudis, rašt.

**PASKUTINIS P. VASI-
LIAUSKUI ATSAKYMAS.**

Pasirodo, kad aš paličėu p.
Vasiliausko opiausią stygą.
Kad su p. Vasiliausku nenor-
ėjau polemizuoti, tai kiek-
vienam žinoma. Nes aš trum-
pai buvau pranešęs per orga-
ną, jogei centro valdyba tuo-
jaus po seimo daro keistus
nutarimus, kurie turėjo būti
apsvarstyti seime. Mano pra-
nešime-pastaboje nebuvo jo-
kio užsipuolimo arba prisika-
binimo.

Dabar paaiški, kad mūsų
Sus-mo centro raštininkas yra
karštuolis. Jis bijosi tiesos
žodžio kaip didžiausios žari-
jos. Iš mažo dalyko sukėlė
tik daug trūkimo, kad nei
bėda.

Kad raštininkas po seimo
neturėjo teisės prašyti sau pa-
gelbininkų del knygų perra-
šymo, tas kiekvienam supran-
tama, nes jis gauna gerą alga,
ir seime nebuvo prisiminęs,
kad jam yra persūnku vienam
vesti raštine, kad jam yra rei-
kalingas pagalbininkas.

Ponas Vasiliauskas ginasi
savo žodžiu, kokius jis seime
kalbėjo, taip pat tvirtina, kad
prieš jį nebuvo jokių skundų,
kad skundų buvo, tai nereikia
nei dvejojti. Visi kuopų ra-
štininkai žino, kad per praėjus
dvejus metus centro raštinin-
kas nepildė savo pareigų. Į
siunčiamus kuopų laiškus,
raštininkas atsakinėdavo tais
pačiais laiškais padaręs prie-
rašą raudonu rašalu. Tokius
pasielgimus sqaariai labai pa-
sipykino. Be to dažnai ilgai
atsakymai į laiškus nebuvo su-
laukiami.

Turiu pažymėti, kad aš ne-
užsipuoliau ant centro valdy-
bos, kad aš seime nebuvas,
bet apie raštininko kalbą sei-
me pasakė man buvusių sei-
me delegatai, kad apie valdy-
bos darbus turi rūpintis kiek-
vienas Sus-mo sqaarys. Ir
todėl be reikalo p. Vasiliaus-
kas man primeta šmeižtus ir
melagystes, kurių aš nepapil-
džiau.

Pageidaučiau labai, kad cen-
tro raštininkas perdaug ne
sitarėtų, bet sąžiningai
pildytų savo pareigas centro

Samoninga gospodinė
visada turi savo namuose butenuką
Doro Richter's
PAIN-EXPELLER
Neabejojantis būdas įtrinimui nuo
skaudėjimo Reumatizmo, persai-
dimo, išsinarinimo ir t. t.
Tikras tikrai su pažymėta marke
"IKARA"
25c. ir 50c. butenuką visose aptiekose arba
direktiai nuo
F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington Street, New York, N. Y.

**Ar nori būti
gražus?**

Jeigu taip, tai nusipirkite Mosties,
kuris išdirba Mentholatum Co. ir visi
daktarai ir aptiekoriai pripažįsta ge-
riausią.
Ištepat maste veidą prieš einant
gult per kelis vakarus padaro veidą
tyru ir šlusiū. Mostis išima visus
klaus spūgnus ir dėmes (pėltumus) sau-
les nudėgimus ir lašus. Kaina dežu-
tės 50c. ir \$1.00.
J. RIMEKUS.
Bax. 36, Holbrook, Mass.

Tel. Randolph 5246
A. A. Šlakis
ADVOKATAS
19 SO. LA SALLE ST.
(Room 615) Chicago, Ill.
Res. 3255 So. Halsted St.
Tel. Drove 5326

AR PAVARGSTA JUSŲ akių, kuomet
skaitot, kuomet dirbate? Ar skauda
Jūsų galvą nuo pavargimo akių? Ar
Jūsų akiniai netinka Jūsų žiūrėjimui?
Patartinas ir išsagaminavimas por-
tūbaigui mokslų optikų. 9 metal per-
tyrimo.
DR. I. MEYERS.
1021 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.
Valandos: kasdien atidara nuo 9 ryto
iki 9 vakaro, Pėntadienis iki 6 va-
karo, Nedėliomis nuo 9 ryto iki 12
pietė.
Tel. Haymarket 6212.

Tel. Yards 1832
DR. J. KULIS
LIETUVIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3259 S. Halsted St. Chicago.
Gydo visokias lėtas, moterų, vaikų ir
vyrų. Specialiai gydo limfomą, vė-
lyvėnijas ir pasipūtimus vyrų ligas
Prisima valandos: nuo 9 ryto iki 12: 6 iki 9
nedėlioms, nuo 9 iki 2 po piet. nuo 6 ir 8 iki

Phone Canal 2118
DR. A. YUSKA
LIETUVIS GYDYTOJAS
1749 So. Halsted CHICAGO, ILL.
CORNER 16th STREET

TEL. Drove 771
S. E. Allen D. D. S.
4464 So. Halsted St.
Darbo valandos:
10 val. iš ryto iki 8 iki val. vak.
Svenatadienes nuo 2 val. ryto iki 1 val.
popiet.

SUSIV. L. R. K. AMERIKOJE, APYS-
KAITA IZDO STOVIO UŽ 2-RA BER.
1916 METŲ.

(Tąsa)	
Birž. 26 1916.	
166 kp. Middleboro, Mass.	22.59
151 kp. Westville, Ill.	95.36
144 kp. Freeland, Pa.	14.73
118 kp. Girardville, Pa.	15.48
162 kp. Gardner, Mass.	7.34
171 kp. Detroit, Mich.	4.20
— Springfield, Ill.	.49
49 kp. Reading, Pa.	5.02
143 kp. N. Abington, Mass.	5.67
151 kp. Westville, Ill.	54.75
Birž. 30 1916.	
169 kp. Sioux City, Iowa.	20.14
177 kp. Waukegan, Ill.	24.24
137 kp. Rockford, Ill.	12.36
134 kp. Brooklyn, N. Y.	29.28
13 kp. Baltimore, Md.	66.40
150 kp. Waterbury, Conn.	2.66
136 kp. Watervliet, N. Y.	7.14
91 kp. Waterbury, Conn.	21.41
Viso birželio mėnesį pribuvo	\$1,526.51

ISMOKEJIMAI BALANDŽIO MĖN.

Bal. 17 1916.	
Bilios No.	
957 John H. Bruns, už a. a. kun. V. Varnagirį, narį 42 kuopos, pomirtinę I skyriaus	\$150.00
958 Marė Kairaitienė, už a. a. Mykolą Kairaitį, jos vyrą, narį 24 kp. pomirt. I sk.	\$150.00
959 Lekaraušienė už a. a. K. Lekaraušką jos vyrą, narį 99 kp. pomirtinę I skyriaus.	\$150.00
960 Katrė Bižienė už a. a. Vineą Bizį jos vyrą, narį 28 kp., pomirtinę I skyriaus.	\$150.00
961 Ignas Girdauskas už a. a. jo moterį narę 2 kp., pomirtinę I skyriaus.	\$150.00
962 Idzidorius Čepelis už 13 dienų pašėpos ligoje 2-ro laipsnio, narį 33 kp.	\$13.00
963 Antanas Valiukonis už 67 dienas pašėpa ligoje, 2-ro laipsnio, narį 118 kp.	\$67.00
964 Petronė Navickienė už 20 dienų pašėpa ligoje, 2-ro laipsnio, narė 10 kp.	\$20.00
965 Jonas Vaitiekunas pašėpa už 63 dienas 2-ro laipsnio, nariui 166 kuopos.	\$63.00
966 Gasparas Švelnys už 3 dienas pašėpa ligoje, 3-čio laipsnio, narį 141 kp.	\$4.50
967 Jonas Grebliauskas už 13 dienų pašėpos ligoje, 2-ro laipsnio, narį 13 kp.	\$13.00
968 Adomas Amšiejus už 23 dienas pašėpa ligoje 4-to laipsnio, narį 35 kuopos	\$46.00
970 Pranas Andrijauskas už 38 dienas pašėpa ligoj 4-to laipsnio, narį 35 kp.	\$76.00
971 Vincas Smelstoriū už 16 dienų pašėpa ligoj 4to laipsnio, narį 7 kp.	\$32.00
972 Katrė Giraičienė už 49 dienas pašėpa ligoj 2-ro laipsnio, narė 42 kp.	\$49.00
974 Juozas Visekevičius už 8 dienas pašėpa ligoj, 3-čio laipsnio, narį 35 kp.	\$12.00
975 Ona Nugaraitė už 55 dienas pašėpa ligoj 2-ro laipsnio, narė 101 kuopos.	\$55.00
976 Vincas Kristopaitis už 9 dienas pašėpa ligoj 2-ro laipsnio, narį 158 kp.	\$9.00
977 Leonardas Tvoska už 50 dienų pašėpa ligoj 2-ro laipsnio, narį 42 kuopos.	\$50.00
978 auina Čerauskintė už a. a. A. Masiliontę narę 50 kp. pomirtinę I skyriaus	\$150.00
979 Baltimore, Maryland Engr. Co. už nupiešimą Susiv. emblemos ir padarymą 5 klišių apilud. Taipgi 1 klišę antgalvių laiškams.	\$76.00
980 Darbininkų Balsas" už atspausdinimą 5000 aplikacijų anu- jiems nariams.	\$30.50

981 A. E. etrauskaitė už kelionę į Baltimore Centro Vald. susivažiav. 19 d. sous. '16.	\$21.10
982 Tananeviev Pub. Co. už pagarsinimą Susiv. 5 kartus "Katalike" iki 12 hal.	\$4.20
983 "Darbininkas" už garsinimą Sus-mo 13 kartų iki 1 d. gegužio 1916 metų.	\$10.92
984 Tre Albrecht Co., už padarymą knygos "Death register ažašymui mirusių Susiv. narių.	\$7.50
985 Antanas oSdeika sugražinti įmokėti pinigai nepriimto dėlei sveikatos nario 30 kp. Jurgį Bielskį.	\$3.26
986 nAtanas Krainys už 15 dienų pašėpa ligoj, 3-čio laipsnio, narį 132 kp.	\$22.50
987 Gasparas Švelnys už 9 dienas pašėpa ligoj 3-čio laipsnio, narį 141 kuopos.	\$13.50
988 J. S. Vasiliauskas algą nuo Kovo mėn. ir kiti išmokėjimai Susiv. reikal.	\$145.50
Balandžio 27 d. 1916 m.	
989 Mykolas Poškevičius už a. a. Katariną jo moterį, narę 128 kp. pom. I sk.	\$150.00
990 Emilia Jurkienė už 17 d. pašėpa ligoj 2-ro laipsnio, narė 33 kp.	\$17.00
991 Simonas Griška už 17 dienų pašėpa ligoj 4-to laipsnio, narį 92 kp.	\$34.00
993 Martynas Grigalevičius už 7 d. pašėpa ligoj 2-ro laipsnio, narį 125 kp.	\$7.00
993 "Žvaigždė" už atspausdinimą veikalo "Lietuvių ir Lenkų Unija" 10,000 eksz.	\$468.00
994 State Insur. Dept. of Maryland for license	\$25.00
995 Kazys Pacikonis už a. a. Mortą Sarokiene, narę 28 kp. pomirt. I skyr.	\$150.00
996 Juozas Pateckis už 92 dienas pašėpos ligoj 3-čio laipsnio, narį 17 kp.	\$138.00
997 K. Preikšienė už a. a. Joną Preikšį jos vyrą, narį 8 kp. pomirtinę I skyr.	\$150.00
999 A. Sutkus už prirašymą 9 narių prie Sus-mo ir kelionės lešos organizavimui naujos kuopos	\$6.45
1000 Kazys Dargis už prirašymą prie 39 kp. 17 narių 4 bert. 1915 met.	\$4.25
1001 Jurgis Stulgaitis už prirašymą prie 17 kp. 12 narių 4 bert. 1915 met.	\$3.00
1002 Kostantas Vaišnoras už prirašymą prie 35 kp. 12 narių 4 bert. 1915 m.	\$4.50
1004 Jurgis Svetulevičius už prirašymą prie 165 kp. 17 narių 4 bert. 15 ir 1—1916 m.	\$3.75
1005 Jurgis Pužas už 14 dienų pašėpa ligoj 4-to laipsnio, narį 92 kuopos	\$28.00
1006 Motiejus Miškinis už 7 dienas pašėpos ligoj 2ro laipsnio, narį 35 kp.	\$7.00
1007 Motiejus Kupeikevičius už 21 dien. pašėpa ligoj 2-ro laipsnio, narį 35 kp.	\$21.00
Balandžio 29 d. 1916 m.	
1008 Ona Kvedariene a. a. už Joną jos vyrą, narį 51 kp. pomirtinę I skyr.	\$150.00
1009 Karolius Razomas už 21 dieną pašėpa ligoj 2ro laipsnio, narį 148 kp.	\$21.00
1011 The Albrecht Co., už 2 tukstančius lapų specialiai išlinuotų narių antrašams	\$6.00
Viso	\$3,146.43
GEGUŽIO MĖNESIO ISMOKEJIMAI.	
Gegužio 12 d. 1916 m.	
1012 Ignas Bukmanas už 71 dieną pašėpos ligoj 2-ro laipsnio, narį 156 kp.	\$71.00
1013 Paulina Vaisiekauskaitė už 8 d. pašėpa ligoj 2ro laipsnio, narė 93 kp.	\$8.00
1014 Vincas Gedvilas už 7 dienas pašėpa ligoj 3čio laipsnio, narį 93 kp.	\$10.50

(Toliau bus).

SLRKA. CONNECTICUT APSKRIČIO.

Pranešu, kad SLRKA. Connecticut apskritis turės 1 d. (Oet.), 1916 m., 1:00 dieną, bažnytinę svetainę, 41 Capitol ave., Hartford, Conn. Connecticut apskričio kuopos todėl kviečiamos prie suvažiavimo ir sulgy kuopų išgalės, prisijusti savo atstovus, kuri kuopa negalėtų prisijusti savo atstovų, prašoma prisijusti savo visokius sumanymus laišku. Suvažiavę deri bendruosius suvažiavimus apsvaistys, kas tik pasirodys naudinga mūsų tautiškai katalikiškai dirvai. Musų apskričio kuopos neturėtų atsi-
likti užpakaly kitų apskričių kuopų, kurios jau pirmiau turi ebdruosius suvažiavimus ir darbuojasi Sus-mo gerovei. Todėl visi ir mes sukrusime ir imkime uoliau darbuoties.
S. Cibulskis, Apskr. rašt. 3 Penn ave., Waterbury, Conn.

PITTSBURGO APSKRIČIO
S. L. R. K. A. SVARBUS IR
DIDELIS SUSIRINKIMAS.

GERBIAMOJO KUOPOS!

Laikas eiti trumpyn, todėl privalome po biškį ruoštis prie šio svarbaus susirinkimo, kuris įvyks 3 DIENĄ rugsėjo, 2 val. po pietų, šv. Vincento bažnyčios svetainėje, 308 TABOR ST., West End Pittsburgh, Pa. Važiuojant iš Pittsburgho imkite McKess Rock'o karp ir išlipkite ant Tabor St. Prie šios gatvės yra svetainė. Šis yra labai svarbus ir nepaprastas susirinkimas. Tarpe kitų svarstymų turėsime gerai aptarti pereinimo seimo nepasisekimus, t. y. kas link namo pirkimo New York'e.

Kuopos, neišgalinčios prisijusti delegato susirinkimui, tai nors prisijuskite savo nuomones ir nutarimus raštu, kurie bus svarstomi susirinkime.

Pittsburgh'o apskričio raštininkas,
KANST. VAIŠNORAS,
1116 Hillsboro St., Pittsburgh, Pa.

PRANEŠIMAS.

Šiuomi pranešame gerbiamoms kuopoms ir visiems sąnariams, jog S. L. R. K. A. Bostono apskrities turės suvažiavimą rugsėjo 3d. 2 val. dieną šv. Roko parapijėje svetainėje, ties Webster gatve, Brockton, Mass. Dieną labai paranki nedėdienis prieš "darbininkų dieną". Taigi nereikės skubintis į darbą gerbiamiems atstovams. Kviečiame kuoskaitlingiausiai suvažiuoti: kuopos gali siųsti nors ir nuo 10 sąnarių atstovų, nes tai yra apskričio suvažiavimas. Jis yra ne del tiesų įvykinimo, bet del tobulinimo, ir išdirbimo įnešimu ateinančiam seimui. Matote, gerbiame, dabar yra daug painių dalykų, kuriuos musų šventa priedermė išrišti del labo S. L. R. K. A. Todėl pildykim savo užduotį. Kas tik gyvas į Brocktoną rugsėjo 3 d. išlipkite Montello stotyje, eikite pietus ligi Ames gatvės, ten bus posėdžiai laikomi. Kvie-

čiam visus, o labiausia Bostono apskričio kuopas turi prisijusti savo kareivius.
JONAS M. VIERAITIS, Apskr. pirm.
JONAS VAICIULIS, apskr. rašt.

S. L. R. K. A. KUOPŲ
SUSIRINKIMAI.

S. L. R. K. A. 115 kuopa, Brooklyn, N. Y. turės savo mėnesinį susirinkimą rugsėjo 3 d. tuojaus po sumos šv. Jurgio bažnytinę svetainę. Visi sąnariai prašomi ateiti užsimokėti prigulinčias mokesčius, taippat atsivesti norinčius įsirašyti Susivienijimui.
K. Strumskis, rašt.

S. L. R. K. A. 101 kp. Chicago, Ill., rugsėjo 3 d. turės mėnesinį susirinkimą paprastoj susirinkimų vietoj 1:00 po pietų. Visi sąnariai kviečiami ateiti susirinkimui.
D. Dulchaitė, rašt.

SLRKA. 161 kp. Collinsville, Ill. laikys susirinkimą 3 d. rugsėjo 3:30 val. po pietų. Kviečiama visus narius ateiti ir atsivesti naujų prisirašymų.
B. Stumbras

SUSIV. LIET. R. KAT. AM.
CENTRO VALDYBOS AD-
RESAI:

Pirmininkas — J. Jaroševičius, 1048 Washington St., Norwood, Mass.
Vice-pirm. — K. Krušinskas, 59 Teneyck St., Brooklyn, N. Y.
Raštininkas — J. S. Vasiliauskas, 112 N. Greene St., Baltimore, Md.
Izdininkas — J. Stulgaitis, 140 S. Meade St., Wilkes Barre, Pa.
Izd. globėjai:
V. Lukoševičius, P. O. Miersville, Pa.
A. Nausiedienė, 917 W. 3rd St., Chicago, Ill.
Dvasiškas Vadovas — kun. J. Jakaitis, 41 Providence St., Worcester, Mass.
Knygius — kun. S. J. Struckus, P. O. Plymouth, Pa.
Gydytojas — Dr. A. K. Antkaskas, 2302 S. Leavitt St., Chicago, Ill.

CHICAGOS I APSKRIČIO

L. R. K. A. ADRESAI:
Pirm. A. J. Sutkus, 6329 o. Fairfield ave., Chicago, Ill.
Rašt. J. J. Palekas, 4528 o. Washtenaw ave., Chicago, Ill.
Izd. J. Zakas, 3339 So. merald ave., Chicago, Ill.
Organizatoriai:
A. J. Sutkus, 6329 So. airfield ave Chicago.

EKANČIAS KNINGAS

ELTUI GALIMA GAUTI
S. L. R. K. A. KNYGYNE.
1. Gabrielio "Lietuvių Lenkų ja".
2. Jono, "Diedas ir Graži-
nė".
3. Jono, "Kelionė į Euro-
pą".
4. Jono, "Kražių Skerdy-
nė".
5. Jono, "Konradas Va-
leodas".
6. Freeman'o "Europos Is-
tija".
7. Jocio, "Kuomi Žmonės
Grena".
8. Jono, "Naktys".

9. Astramsko, "Petras Žemaitis".
Aplikacija turi būti pažymėta kuopos viršaičių vardais ir krasos ženklelių už 10c.
KUN. S. J. STRUCKUS,
PLYMOUTH, PA.

SEKANCIOS KNYGOS
GALIMA GAUTI S. L.
R. K. A. KNYGYNE:

1. "Būdas senovės Lietuvių" — Daukanto.
2. Chrestomatija — kun. Miluko;
3. "Europos istorija" — Freeman;
4. "Lietuviai Amerikoje" — Jono;
5. "Kuomi žmonės gyvena" — Jocius;
6. "Petrūs Žemaitis" — Astrauskis;
7. "Kražių skerdynė" — kun. Žilinskis;
8. "Diedai ir Gražina" — Mickaus;
Ant aplikacijos turi būti kuopos antspauda, ir parašai viršaičių ir krasos ženklelių už 10c.
Kun. S. J. Struckus.

Draugijų
ReikalaiTAUTOS FONDO VAL-
DYBA.

Pirmininkas: kun. J. J. Jakaitis, 41 Providence st., Worcester, Mass.
1-mas vice-pirm. Adv. A. Šlakis, 3255 So. Halsted st., Chicago, Ill.
2-ras vice-pirm: Kun. Serafinas, 2327 W. 23rd Pl. Chicago, Ill.
Sekretorius: K. Pakštas, 917 W. 23rd st., Chicago, Ill.
Izdininkas: — B. Vaišnoras, 1514 Carson st., S. S. Pittsburg, Pa.
Izd. globėjai:
A. Nausiedienė, 917 W. 33rd st., Chicago, Ill.
J. Miliauskas, Pittsburg, Pa.

SVENTO ANTANO DRAUGIJOS, WAUKEGAN, ILL., VALDYBOS ADRESAI:

Pirmininkas, Steponas Kelotis, 1344 So. Jackson st.
Pagalbininkas, Kazimieras Burba, 1416 So. Park ave.
Protokolų raštininkas, Antanas Samoška, 1230 So. Victoria St.
Finansų raštininkas, Jonas Bakšys, 1327 So. Victoria st.
Kasos globėjai:

Leonas Krikštinavičia, 1326 So. Victoria St.,
Adomas Jonaitis, 1326 So. Lincoln St.
1. Maršalka, Pranas Dapkus, 1407 So. Park ave.
2. Maršalka, Antanas Didjurgis, 1327 So. Park ave.
Knygius Pranciškus Kapturaskas, 1321 So. Victoria, St.
Susirinkimai po aštuntai kiekvieno mėnesio, apie pirmą valandą po pietų. Lietuvių svetainė, 9 ir So. Lincoln gatv.

SVENTO MYKOLO DRAUGIJOS, ROCKFORD, ILL., VALDYBOS ADRESAI:

Pirmininkas, Kazimieras Mikšas, 1020 — 1022 S. Main st.
Pirm. pagalbininkas ir Izdininkas: P. P. Petrėnas, 422 Island ave.,
Protokolų raštininkas: J. J. Merčaitis, 1530 West st.,
Finansų raštin.: J. Zobinas, 1129 So. Church st.,
Dr-stės, Dievo Apveizdos parapijos valdybos adresai:
Pirm. — A. Stulginkas, 715 W. 19 Pl.
Pag. — M. Ramanavičia, 547 W. 20 st.
Jonas Jaroševičius, 1048 Was Rašt. — Liud. Sabaliauskaitė, 1714 S. Union ave.,
Fin. Rašt. — K. Vasiliauskas, 558 W. 14 st.,
Izd. — A. Grišius, 732 W. Kasos glob.: Zof. Bartkvičaitė, 1828 S. Peoria st.,
Al. Klimas, 558 W. 14 st.,
Maršalka, — Mikolas Jatušis, 622 W. 15 st.,
Susirinkimas kas pirmą nedėdienį mėnesio, Apveiz. Dievo parap. salėje, 3 val po pietų.

SV. JURGIO KARNIVIO DRAUGYSTĖS, NORWOOD, MASS., VALDYBOS ANTRASAI:

Pirmininkas, Stasys Kadaras, 1038 Washington st., 19th st.,
Pirm. pagalb., Pranas Kudirkas, 31 Franklin st.,
Protokolų raštininkas, Jonas Ruškis, 18 Tremont st.,
Fin. raštininkas, J. Verscekas, 1184 Washington st.,
Kasierus, Viktoras Kavaliauskas, 22 Sturvant ave.,
Izd. globėjai:
Jokubas Puznas, 20 Pond st.,
Barnasius Jankauskas Willow st.,
Martinas Bulskas, 39 Tremont st.,
Maršalka, Stasys Karnila, 39 Tremont st.

\$31,000,000.00

Suviršum depozitu turi dabar
didžiulis Valstijos Bankas
State Bank of Chicago

Nuo jo įsteigimo 1879 metuose tasai bankas nuolat augo taip, kad šiandien jo kapitalas ir atsarga yra daugiau kaip keturi milijonai aštuoni šimtai septyniolika tukstančių dolerių — \$5,000,000.00.

Be 40 tukstančių žmonių, kur turi pasidėję savo pinigų šiame banke, čia jau sudėta Suvienuytųjų Valstijų valdžios, Illinois valstijos ir Chicago miesto pinigų.

Lietuviai, kuriems rūpi saugumas jų pinigų, tegul pasidėda banke. Daug lietuvių yra pasidėjęsi čia savo pinigų ir džiaugiasi.

Bankas moka 3%. Atdaras nuo 9 ryto iki 3 val. po pietų; Subatomis iki 2 val. po pietų įsdomėkite adresą:

STATE BANK OF CHICAGO

Kampas La Salle ir Washington sta.
prieš City Hall.

Tautos Fondo Reikalai

Iš patyrimo yra žinoma, kad organizacijos darbu garšimas įneša organizacijon daugiau gyvumo ir suteikia jai nemažai naudos. T. Fondas ligšiol permažai garsinosi, permažai rodė savo darbus lietuvių visuomenei. Dabargi, maloniai sutikus "Draugo" ir "Savaitinio Draugo" gerbiamai redaktoriams, "Savaitiniame Drauge" ir seredose "Draugo" numerijje bus įvestas nuolatinis skyrius "Tautos Fondo Reikalai", kur bus garsinami ir aprašomi visokie Tautos Fondo darbai. Užtai tariame nuoširdų ačiū laikraščio gerbiama redaktoriams ir kviečiame visus Tautos Fondo veikėjus įminėtą skyrių rašyti straipsnių ir žinučių apie Tautos Fondo skyrių veikimą ir p.

TAUTOS FONDO RAŠTINĖS PRANEŠIMAS.

Tautos Fondo raštininkas šiuo metu važinėja po rytines valstijas (Pa. N. Y., N. J., Conn. ir k.), bet Centro Raštinės darbas nesustabdytas. Jis eina normalioje vaga. Todel Tautos Fondo skyriai ir veikėjai laisvai siunčia pinigus ir visokiems reikalais kreipiasi senuoju adresu (K. Pakštas, 917 W. 33-rd str., Chicago, Ill.), nes raštininkas visus laiškus iš ten greit gauna per "Special Delivery" ir savo apsidėjimo vietas.

Aukos vasaros metu labai silpnai į centrą plaukia. Skyriai - gi aukų nemažai surenka, bet labai nesiskubina prisijusti į centrą. Juk šią vasarą nemažai aukų surinkta per visokius seimus ar kongresus, "Lietuvių Dienas" ir t. t. Tad prašome pasiskubinti tas aukas kuogreičiausia prisijusti centro raštininkui (K. Pakštas, 917 W. 33-rd str., Chicago, Ill.) užrašant ant "čekio" ir "money order" išdininko (B. Vaišnoros) vardą.

K. Pakštas,
T. F. rašt.

REIKALAUKITE!

Kad Tautos Fondo skyrių darbas ir veikimas būtų vaisingas ir neštų didįjį naudą mūsų Lietuvai - jie štai ką turi butinai padaryti:

Savo apylinkėje T. F. skyriai turi įvesti seimų blankus, nes taip yra patogiauiausia pritraukti prie aukavimo kiekvieną lietuvių.

Kadangi toli gražu dar visi skyriai turi tu blankų, todėl tie skyriai, kurie neturi jų -

1) turi reikalauti seimų blankų.

Renkant aukas per seimų blankus ar kitaip, daugelis lietuvių atsisako duoti aukų, užmetinėdami kam tos aukos esą reikalingos, girdi, jos išleidžiamos politikai ir tt. Kad kiekvienam atskirai išsiskirti dalykų stovį - galima ir liežuviu netekti. Todel T. Fondo valdyba atspaudino atsišaukimų, kurie palengvina aukavimą. Kiekvienam abejojančiam ir nenorinčiam aukauti, tuojau reikia pateikti tą atsišaukimą, kurį perskaitęs geriau supras ir persitikrins, jog pavaldo aukauti ir gelbėti savo tėvyne. Kadangi Tautos F. skyriai dar neturi tu atsišaukimų, todėl, kad palengvinus savo darbą, jie -

2) turi reikalauti atsišaukimų lapelių.

Kad tvarkiau ir paskatintiau padidinti skyrių skaitliumį, centre yra jau atspaudinta pakvičių kningelių. Kiekvienam aukavusiam nemažiau \$1.00 skyrius turi išduoti kvitą, turi liudys, jog tas - ar - tas yra aukavęs kurin Tautos Fondo skyrium ir prigulti prie jo. Todel:

3) Visi skyriai turi reikalauti pakvitavimo kningelių.

Seimų blankos, atsišaukimų lapeliai ir pakvitavimo kningelės visiems Tautos Fondo skyriams išsiunčijama dovanai.

Reikalaukite pas Tautos Fondo centrali raštininką (917 W. 33-rd st., Chicago, Ill.).

K. Pakštas,
T. F. rašt.

AUKOS TAUTOS FONDUI.

(Iš Rockford, Ill.)

Per SLRKA. 137 kuopos prakalbas surinkta \$17.14, gi lėšų prakalbas rengiant pasidarė \$15.25, tad Tautos Fondui liko \$1.89.

Per Sv. Mykolo draugijos "pikniką", sumanius p. J. Valentukevičiui, surinkta \$11.97.

Prisiuntė šias aukas p. P. Petrėnas, kurs nuo savęs pridėjo \$1.04. Viso labo pasidarė \$13.00.

Aukotojų vardai:
(Liepos 30, 1916)

Po \$1.00 aukavo: J. Valentukevičius, E. Mičailiūnas, V. Gremba, P. Petrėnas, K. Petrauskas, K. Rumutis; po 50c. aukavo: - Ig. Jeseliūnas, J. Kanaverkis, J. Kareckas, A. Verseekas, M. Burlinskaitė, K. Miklas, D. Misiūnas. 25c. S. Ivanauskas. Smulkių aukų 22c.

Tautos Fondo vardan vi-

siems aukautojams tariau nuoširdų ačiū!

K. Pakštas,
T. F. rašt.

Iš Lietuvių Gyvenimo Amerikoje

ANSONIA, CONN.

SLRKA. 32 kuopa rugpjūčio 13 d. turėjo pikniką kuopos pirmininko Burkauskio darže. Pirmininko rūpesniu viskas buvo kuogreičiausiai prižiurima. Durelis svečių gražiai pasišmonino, pasiūkė. Dalis pelno, \$20, paskirta nukentėjusiems del karės lietuviams. Šituos pinigus kuopos valdyba pasiuntė Tautos Fondan.

Čia darbai eina gerai. Kai kuriose dirbtuvėse dirbama dienomis ir naktimis. Truksta darbininkų.

Mūsų naujos parapijos reikalai, taisos. Vos tik 9 mėnesiai praėjo nuo to laiko, kaip mes galutinai atsiėmėme savo bažnyčią iš nezaležninčių. Kuomet šitie atskalonai pamatė, kad jiems "biznis" šlįja, jie buvo parsikvietę pagelbon net patį "velnių kupčią" Mockų su misijomis. Bet ir tas jiems nepagelbėjo.

Bažnyčios atnaujinimui reikia dar daug triuso padėti, reikia daug lėšų turėti. Bet su Dievo pagalba pergalėsime tas visas sunkenybes ir atėtis pasirodys gražesnė.

Parapijonas.

ROCKDALE, ILL.

Rockdale lietuvių, ačiū Dievui, jau pradeda atbusti, kaip tikybės, taip ir tautystės grityse.

Nepersenai čia susitvėrusi Lietuvos Vyčių kuopa jau gerokai pasidarbavo Bažnyčios ir Tėvynės naudai. Dabar vyčiai sumanė suruošti vakarą, kurios grynas pelnas bus paskirtas nukentėjusiems del karės tautiečiams.

O parapijonai dabar rengiasi prie didelių ferų, kurie įvyks ateinančioje subatoje, nedėlioje ir pamedėlyj (rugsėjo-September 2, 3 ir 4 diena). Pavyks kuogreičiausiai ir atneš nemažai pelno.

Kurie galės, malonėkite prisilankyti į šiuos ferus.

Vietinis.

ST. LOUIS, MO.

Rugp. 20 d. š. m. vietinė "Lietuvos Sūnų ir Dukterų" įsėlpinė draugija turėjo pikniką su svaiginamais gėrimais. Piknikas įvyko Gravois View parke. Diena buvo šilta, graži, tik pavakare užėjo smarkus vėjas su lietumi.

Zmonių buvo labai mažai, daugiausiai socialistai su laisvamaniais. Nors, patuštinio keletą bačnučių rudžio, bet nemažai nuostolio iš to pikniko! Priežastis nepasisekimo tame: ši draugija susitvėrus

ant laisvamanystės pamatų, jos kaip-kurie sąnariai daug yra pasižymėję tarpe vietos lietuvių katalikų savo nedorais pasielgimais ir šmeižtais, kuriais nori pažeminti dorėnių žmonių katalikų vardą. Todel katalikai pradėjo ne tik iš šios draugijos atsisakinti, bet ir jos parengtas kokias girtas pramogas neremia.

Aišku, katalikai jau pradeda susiprasti ir ima pažinti savo priešus socialistus su laisvamaniais, kurie nuolatos stengiasi pažeminti lietuvių vardą ir jų mylimąją Bažnyčią su tikėjimu.

Jaigu ir toliau žydės tas pagirtinas susipratimas katalikų širdyse be abejonės, turės pranykti visi laisvamanyjos bei socializmo lizdai, kur platinami socialistų šlamštai.

Kadugėlis.

BROOKLYN, N. Y.

Vietos lietuvių parapijos gerb. klebonas, kun. J. Petkus, rugpjūčio 20 d. moterystės ryšiu surišo p. J. Eivą su p-le V. Raubte. Po šliubo surengta pokylis, kuriam dalyvavo daug svečių. Gražiai linksminasi, žaista lietuviškos žaismės.

Tautos Fondo skyriaus sąnarys p. J. K. Butkevičia sumanė parinkti aukų nukentėjusiems del karės lietuviams. Didžiama sutiko. Bet atsirado ir priešininkų, kuriems tėvynės ir savųjų brolių likimas rupi kaip kad kam pernyktis sniegas. Vienas jų protestavo prieš aukų rinkimą klausdamas, ar p. Butkevičia turis iš miesto vyresnybės leidimą tas aukas rinkti. Pasirodė tikru tamsuoliu, nes nežinojo, kad Tautos Fondas yra legalė labdaringoji organizacija visose Suv. Valstijose ir todėl gali visur, kur tik nori aukas rinkti. Kits vėl pasirodė turįs mažesnę supratimą už prastą "ceiliką" jis pasakė, kad kam-kam, bet Tautos Fondui neduosiąs aukų.

Šituos ir kitus besarmačius susarmatijo vienas svetimtautis duodamas dolerinę. Jis pasakė, kad nukentėjusius lietuvius reikia šelpti. Stebėjosi tu atšalėlių žioplumu ir proto atbukimu, kad jie atsisako šelpti savo tėvyne ir brolius.

Surinkta \$7.00. Aukojo po \$1.00: J. Eiva, V. Eivienė, J. Baniūnas ir L. Solomanik; po 50c: K. Žemis, F. Meškaite; po 25c: A. Rauba, P. Dailidėnas, A. Pacelionis, M. Vailionis, J. Staškunas, V. Geležauskas, J. Tvaskus ir J. K. Butkevičia.

Pinigai pasiūsta T. Fondo išdininkui B. Vaišnoriai.

Ten Buvęs.

PROTOKOLAS

Centralinio Amerikos Lietuvių Komiteto del karės šelpti posėdžio, laikyto 17 d. rugp., 1916, Redington hotelyj, Wilkes-Barre, Pa.

1. — Posėdį atidarė p. J. S. Lopatto, 8 val. vakare. Posėdin susirinko visi Komiteto sąnariai, iš-

skyrus p. K. Krušinską, kurs nuvyko namo, ir p. T. Paukštį kurs suvažiavime negalėjo dalyvauti.

2. — Posėdžio pirmininku aprinkta p. J. S. Lopatto ir sekretorium — V. K. Račkauskas.

3. — Komiteto sąnariai pasiskirsto sau vietas, prisilaikydami suvažiavimo nutarimų. Vietos paskirstyta šitaip:

Pirmininkas — J. S. Lopatto, Bennett Building, Wilkes-Barre, Pa.

Vice - pirmininkas — I — kun. Dr. V. Bartuska, Mt. Carmel, Pa.; II — Fr. Živatkauskas, 110 W. Market St., Scranton, Pa.

Sekretoriai — I — kun. Dr. P. Augustaitis, P. O. Box 204, Girardville, Pa.; II — M. Šalčius, 1419 No. Main Ave., Scranton, Pa.; III — V. K. Račkauskas, 307 W. 30th St., New York, N. Y.

Išdininkas: V. Lukoševičius, 322 Sanbury Ave., Minersville, Pa.

Izdo Globėjai — I — T. Paukštis, 13 Mill St., Pitts- ton, Pa.; II — Dr. J. Šliupas, 1419 No. Main Ave, Scranton, Pa.

Komiteto Sąnariai — I — K. Krušinskas, 58 Ten Dlock St., Brooklyn, N. Y.; II — R. Karuža, 2810 Richmond Street, Philadelphia Pa.; III — J. Miliauskas, Politanian Bank, Pittsburgh, Pa.

4. — Nutarimai: a) Izdininko kaucijos klausime nutarta, kad izdininko kaucija turi būti \$1,000. Įstaiga, iš kurios bus reikalaujama kaucijos, sužinos Komiteto pirmininkas ir I sekretorius.

b) Aukautojams svetimtautiams bus nurodyta, kad Lietuvai aukas priimdinės "Liberty National Bank" New York'e; i tą banką bus siunčiamos ir Lietuvių Dienoje surinktos aukos. Su šituo banku susižinos ir pakvies bendradarbiaviman p. J. Miliauskas.

c) Iš Tautos Fondo ir iš Lietuvos Gelbėjimo Fondo prašyti, kad paskolintų Lietuvių Dienos organizavimo darbu po \$300.00, viso labo \$600.00. Prašymą įminėtuosius fondus parašys I sekretorius kun. Dr. P. Augustaitis.

d) Ant dežučių turės būti vienodos antspaudos su parašu dviem kalbom: Angliškai — Central Committee for the Relief of the War Sufferers in Lithuania; lietuviškai — Centralinis Amerikos Lietuvių Komitetas nukentėjusiems nuo karės šelpti.

e) III Sekretorius V. K. Račkauskas užsakys ir išsiuntinė visiems C. Komiteto sąnariams 5,000 laikštų gero poperiaus laiškam rašyti ir 5,000 konvertų. Be to jis turės parupinti 2,000 kopijų suvažiavimo protokolų.

5. — Posėdis uždaryta 9:30 v. vakare.

Posėdžio pirmininkas — J. S. Lopatto, Posėdžio sekretorius — V. K. Račkauskas.

NAUJAS KNYGŲ KATALOGAS

Šios knygos gaunamos "Draugo" Kningyne. Užsisakant pažymėkite knygų vardą ir numerį. Pinigus mažiaus dolerio galima siųsti krasos ženkleliais.

Adresuokite:

"DRAUGAS",

1800 West 46th Street, Chicago, Ill. No. Kaina

Tęsa

554. *Eilės Pranciškaus Vaičiūčio*. Tel- pa suvirš 100 labai gražių dainų. Taip-gi autoriaus paveiklas ir biografinė. Philadelphia, Pa., 1912.75

558. *Laimė, Poema*. Parašė M. Vaitkus Eilių mylėtojams linkėtina jas perskaityti. Chicago, Ill. 1911 m., 166 pusl.35

566. *Meilė, Poema*. Pavesta atminčiai kun. A. Skrypkas. Parašė M. Gustaitis. Chicago, Ill. 1914 m., 24 pusl.15

581. *Pirmieji Žiedai*. Eilės parašė Jovaras. Chicago, Ill. 1909 m., 29 pusl.10

610. *Miko Petrausko Veikalai*:

1. Šių Nakcialų (dzukiška)30

2. a) Jojau Dieną (augšt. bals.)60

b) Jojau Dieną (žem. balsui)60

3. Ko Liudit, Sveteliat?20

4. Siuntė Mane Motinėle20

5. Vai Aš Pakirsčiau20

6. Už Šilingėlių30

7. Dovanų (dzukiška)15

8. Skyniaun Skynimėlių15

9. Tykliai Nemunėlis Tekla15

10. Saulele Raudona25

11. Lihgo (latviška)15

ISTORIJA IR GAMTOS MOKSLAI

626. *Apie orą ir apsirėikimus jame* Pagal M. Brzežinskį. Seinuose. 1911 m., 112 pusl.25

627. *Apie žemę ir kitus svietus, jų buvį ir pabaigą*. Pagal Heilperną, Falbą ir kitus sutaisė Šernas. Aprašo, kas yra žemė, iš ko ji susideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi. Kas yra saulė, žvaigždės, mėnulis, planetos, kometos kitos retai matomos žvaigždės. 30 astronomiškų paveikslų. Chicago, Ill., 1896 m., 255 pusl.75

631. *Apsirėikimai atmosferoje, arba meteorologija*. Pagal profesorių Vojeikovą sutaisė Šernas. Aprašo iš ko susitveria ore žibai ir griautiniai, nuo kuo atsiranda ant dangaus įvairios švišos ir šešėliai, ir daugybė visokių kitų įvairiausių ore apsirėikimų. Plačiai ir labai suprantamai paaiškinta, kaip galima sužinoti ore permains ir daug kitų idomių dalykų kiekvienas aprašymas, arškesniam supratimui, parodytas ant paveikslų. Chicago, Ill. 1907 m., 238 pusl.75

Apdaryta1.00

634. *Chinija*. Dangiškosios Ciesorybės gyvenimo ir papročių vaizdeliai, su paveikslėliais. Parašė S. K. Krukovskaja, vertė J. Laukis. Chicago, Ill., 1911 m., 101 pusl.35

635. *Dangus*. Pagal K. Flamarioną parašė P. Brandukas. Su paveikslais. Aprašoma planetos, kaip jos eina ir kokią įtekme turi vieną į kitą. Chicago, Ill., 1907 m., 193 pusl.50

Ta pati apdaryta75

638. *Dvi Kelioni į Tolimą Šiaurę*. Sutaisė S. Matulaitis. Labai žingaidus ir naudingas aprašymas iš kelionės į šiaurinį polių (Su 17 paveikslėlių). Chicago, Ill. 1909, 88 pusl.20

641. *Gamtos istorija*. Pagal P. Bert. Vertė Dr. A. Bacevičia. Su daugelio paveikslų žuvų, žmonių, medžių ir akmenų. Trumpai ir aiškiai aprašo gamtos istoriją. Chicago, Ill., 1913 m., 209 pusl.50

Audimo apdaruose75

642. *Gyvenimo mokykla*. Kninga turinti pakeltidvasių ir įkvėpti visiems norą atsižymėti mokslo ir priedermių dalykuose. Parašė Orison Svett-Marden. Lietuvių kalbon išvertė K. Zegota. Labai naudinga kninga del mokslėvių ir kitų, kurie nori tapti garsiai žmonėmis. Chicago, Ill. 1907, 235 pusl.1.25

(Toliau bus)

Chicagoje

**SUGAUTAS GARSUS
VAGIS BE CENTO
KYSENIUJE.**

Šiomis dienomis viename salone Chicago's vidurinė-
styje policija nenuėjo Jame-
są McGuire. Tai garsus va-
gis visame pasaulyje. Į-
vačiose šalys jis išvogė iš
bankų suvieno 100,000 do-
lerių. Arestuojant jis ne-
turėjo prie savęs nei cento.
Gird, visus pinigus pragė-
res, praktikavęs.

POLICMONAS SUARŠ- TAVO DU POLICMONU.

Vakar Chicago's polici-
monas L. E. Peterson už per-
greitą važinėjimą automo-
biliu suareštavo policmonus
iš miestelio Hammond, Ind.
Suareštuoti policmonai iki
teismui kol kas palikuosuti.
Matyt, priežodis — var-
nas varnui į akis nekirs —
ne visuomet teisingas.

SUŠAUDĖ TEATRE.

Šiomis dienomis teatre po
No. 6009 South Halsted st.
susipyko artistas A. Vile
su savo draugu A. Silvette
(707 De Koven st.). Besi-
ginčijant jiedu išsitraukė
revolverius ir pradėjo už
scenos šaudyties. Silvette
liko sužeistas pilvan. Vilo
kaž-kur dingio.

VAIKŲ PARALYZIUS MAŽINAS.

Užstojus šalčiams skai-
čius ligonių vaikų paraly-
zių žymiai sumažėjo. Da-
bar iš viso Chicagoje vaikų
paralyzių serga 86 ypatos.
Kaikuriuos ligonius pasise-
kė išgydyti.

DOMAI SĄNARIŲ CHORO CHICAGOS APSKRIO LIETUVOS VYČIŲ.

Pirmoji repeticija choro
Chicago's vyčių įvyks pė-
nyčioje, rugsėjo 1 dieną.
Mark White Square svetai-
nėje (29 ir So. Halsted st.).
Pradžią 8 val. vakare. Vi-
si, kurie pirm prigulėjo
prie šio choro bei kurie no-
ri prigulėti, maloniai yra
kviečiami ateiti į pirmąją
po vasaros atostogų (vaka-
cijų) repeticiją. Chora ves
p. A. Pocius, Beethoveno
konservatorijos direktorius
Kazimiera Volteraitė
rašė

PABRANGO BARZDOS SKUTIMAS.

Pracijoje nedėlioje už
barzdos nuskutimą reikėjo
mokėti jau ne 15 centų, bet
20.
Viskas brangsta. Tik dar
gerai, kad Chicago's barzda-
skučiai nestreikuoja, kaip
tai daro newyorkiečiai.

15 DOLERIŲ PABAUDOS UŽ PASIGERIMĄ.

Policmonas Kearns andai
sugavo ant gatvės girtą len-
ką Tamošį Gansior. Teis-
mas nubaudė Gansiorą 15
dolerių ir teismo išlaido-
mis.

JAUNA VAGILĖ.

Panedėlyj policija suar-
šė 9 metų mergytę Ma-
rę Luck (1449 Salmon ave.).
Ji kaltinama už pavogimą
krautuvėje marškinėlių.

ANTVYSKUPIS IŠVAŽIAVO.

Jo Malonybė Chicago's
antvyskupas G. W. Munde-
lein išvažiavo į Peoria, Ill.,
kur dalyvavo mirusio ant-
vyskupo J. P. Spaldingo
laidotuvėse.

DIDELIS GAISRAS SKERDYKLOSE.

Andai vakare Chicago's
mokyklose prie gatvių 43 ir
Loomis buvo kilęs gaisras.
Užsidegė fabrikos glicerino
ir muilo. Nuostolių prid-
aryta virš 200,000 dolerių. Iš
žmonių nieks nenukentėjo.

Ar jieškote dar- bo? Skaitykite Drauga

Kas nori gauti darbą, turi
kreipties valstijinin darbo
biuran į "Unskilled Labor
Department", 520 W. Mon-
roe st., Chicago. Visi dar-
bai duodami veltui. Ir ten
pasakoma, kiek kas kur ga-
li uždirbti.

Reikalinga:
8 porteriai.
10 indus mazgoti ir prie
darbo virtuvėse.
2 langus plauti.
30 darbininkų prie per-
laso.

190 molderiams pagebi-
ninkų.
75 į vario kasyklas Mi-
chigane.

1,000 ant geležinkelio.
6 vagonus valyti.
5 į geležies liejyklą.
50 maizerių unistų į ang-
lekasyklas.

150 darb. į lumber yar-
dą.
20 prie cementinių darbų.
85 anglis švelnuoti.
100 į pieno dirbtuves.
700 į stock yardus.

Užvedimui bylos (keiso) dē-
lei nesenai užmuštojo Kon-
stantino Ridikanskio paieškan
Jurgio, Antano ir Kristinos
Ridikanskių. Meldžiu juos
atsiimti arba kas žino pra-
nešti.

J. Vargeckis,
69 Talleston st. Gary, Ind.

Reikalinga mergina į pokarnį
(storg). Gera užmokestis. Darbas ant
viandos.

A. Petrosius,
139 E. 107th st., Chicago, Ill.

PIRMASIS JAUNUO- MENĖS PIKNINKAS.

Parengtas Lietuvos Ma-
žiųjų Vyčių 5-tos kuopos,
nedėlioje, 3 d. rugsėjo m.
(September) 1916 m. Ja-
velka darže, Riverside, Ill.

Kviečiame visus lietuvius
ir lietuvaites kuoskaitlin-
giausia atsilankyti ant mu-
sų gražiausio Mažiųjų Vy-
čių metinio Pikniko, kuria-
me bus galima išgirsti puik-
ių dainų Choro šv. Myko-
lo parapijos, salo, duetų,
dialogų. Bus ir kalbėtojas.
Bus gardžių gėrimų ir puik-
i muzika. Kiekvienas ga-
lėsite gražiai pasilinksmin-
ti, gryn oru pakviepuoti.

Pelnas iš to pikniko eis
del mažų broliukų ir sesu-
čių Lietuvoje nukentėjusių
del karės.

Visus kviečia
Komitetas.

Pradžio: 10 val. ryto.

Ižanga: 10c. ypatai.

Pasarga: Davažiuoti ga-
lima bet kokiais karai iki
22 st.; tuomet važiuoti 22
karais iki sustos; paskui pa-
imti LaGrange karą, kuris
davež iki 28 st.; toliaus ci-
ti po dešinei tiesiai į daržą.

Suvalkijos Zemlapis

Gaunamas!
"DRAUGO" KNYGYNE
Kaina su prisijuntimu
\$1.00

VINCAS STANCIKAS,
yra mūsų įgaliotas agentas
inkti prenumeratą "Drau-
gu" ir priiminti pinigų
Chicagoje ir aplinkoje.
"DRAUGO" ADM.

Phone Yards 2721
DR. J. JONIKAITIS
Gydas Vyrų, Moterų ir Vaikų Ligas.
3337 So. Morgan, st.,
CHICAGO, ILL.

Turėdamas skau-
dančias akis atsilan-
kykite pas:
Dr. W. JUSZKEWICZ
1156 Milwaukee ave. Chicago.
Valandos: 9 val. ryto iki 9 val.
vak. kasdien. Nedėdieniais nuo
9 val. ryto iki 1 val. po piet.

Nei vienas okulis-
tas visojė Ameri-
koj nėra tiek išgy-
dęs akių lygas kaip
kad Dr. Carter.
Cionais yra jo
raportas: 496 iš-
gydyto nuo apaki-
me 1000 išgydyta
nuo kreivų
akių 700 nuo Tonsilų.

Aš galiu Tamstai darodyti
šimtus tokių kuri tapo per mane
išgyti.

Nevilkite su peržiūrėjimų sa-
vo akių. Ateikite pas mane. Ro-
da dykai.

Valandos
9 iki 7.
Nedėlioms
10-12
Dr. F. O. Carter
arti Fair, krautu-
ves.

120 SO. STATE ST., CHICAGO.

DELASALLE Institucija

35ta ir Wabash Ave.
CHICAGO, ILL.

Speciale mokykla jauniems vai-
kinams kame yra jie prirengiami
dėti į darbą.

Kiekvienas kuris ją užbaigia
yra užtikrintas kad jis gaus
vietą.

Ši mokykla turi savo Darbo Su-
leskojimo Biurą per kurį stu-
dentai gauna ir užima augstas
vietas.

Si mokykla yra po vadovyste
Krikščionių brolių.

Norint gauti daugiau informa-
cijų kreipkitės į

President.

PARDAVIMUI.

Parsiduoda labai pigiai sa-
limas geroj vietoj, lietuviškoj
kolonijoj. Atsiimkite grei-
tai, nupirksite pigiai.
3301 S. Halsted st., Chicago,
Ill. Tel. Yards. 2451

Nepaprasta Progo Pasipelnėti

Dauguma dejuoja delei bedarbės. Jums neateina
į galvą, kad galima gerai pasipinigauti prie visuome-
nei naudingo ir praktišnaus darbo. Butent platinant
lietuvių katalikų dienraštį "Draugą". Čia liaudės
apšvietime pasidarbuoti ir iš nuosimčių sau nemažą
uždarbį turėsi.

Norėjamas tapti "Draugo" platintoju, dėl su-
žinojimo išlygų kreipkitės sekančiu adresu:

DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46 St. Chicago, Ill.

Jau išėjo iš spaudos Pamaldų Vadovėlis.

AMERIKOS LIET. R.-K. BAŽNYČIOMS.

Sutaisė ir išleido A. L. R. K. Kunigų Sąjunga.
PAMALDŲ VADOVELYJE rasi Maldas, Giesmes,
Stacijas, Graudus Verksmus, Apaštalytės Pamaldas,
Ražančių, Tretininkų Įstatai ir tt., viską, kas mūsų Baž-
nyčiose, viešose pamaldose, yra vartojama. Prie to vis-
ko knygutė labai paranki. nors turi 297 pusl., ir labai
pigė, nes "Pamaldų Vadovėlis"

Į šikšnele apdarytas, auksiniais kraštais, kaina tik 60c.
Į audekla apdarytas, auksiniais kraštais, kaina tik 40c.
Mokesnį galima siųsti krasos ženkleliais. Viršiaus
dolerio išperkant money order. Adresuokite.

DRAUGAS PUB. CO.,
1800 W. 46th Street, Chicago, Ill.

JAU IŠEJO IŠ SPAUDOS

No. 1022

TRUMPA ŠVENTOJI ISTORIJA

ZEMESNIAJAM LIAUDIES MOKYKLŲ SKYRIUI

APSAKĖ

KUN. I. ŠUSTER

VERTĖ

ADOLFAS VEGELE

KAINA 25c

LEŠOMIS
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.

Parsiduoda gėrimų įstaiga lietu-
vis ir lenkais apgyventojė vie-
toje. Geros išlygos. Atsiimkite pas
Aptiekorių GIECA,
3159 W. 38Place.

Parsiduoda namus dviejų lubų aug-
čio. Vienas pagyvenimas turi 5 kam-
barius, kitas—6. Taipogi įvestas ga-
zas ir maudyklės. Labai patogi vie-
ta. Arti trijų gatvėkarių linijų ir
elevektorius. Atneša 12 proc. pelno.
Parsiduoda tik už \$3,800.00. Atsiim-
kite pas savininką
6007 Lafayette ave. Chicago, Ill.

Parsiduoda labai pigiai beveik nau-
ji rakandai del 3-4 reimų ir del gy-
venimo randa: pigi gražioj vietoj.
Kam reikalinga melžia atsilankyti,
vakarais nuo 6 iki 11-tai val. vak.
2909 So. Union ave., Chicago, Ill.
2-ros lubos iš užpakalio.

REIKALINGA

REIKALAUJAM

Gery ir teisingų vyrų kiekvienam
mieste, kurie rekomenduotų mūsų
kompaniją tarp savo draugų ir pa-
žįstamų. Dabar galima atliks
vakarais. Gera mokesčiai.

**UNITED LAND & INVESTMENT
CO., 127 N. Dearborn St., Room 808,
Chicago, Ill.**

Amerikos Lietuvių Mokykla

Mokinama: angliskos ir lietuviš-
kos kalbų, aritmetikos, knygvedystės,
stenografijos, typewriting, pirkybos
teisų, Surv. Valst. istorijos, abėjos
istorijos, geografijos, politikinės eko-
nomijos, filietystės, dailarasytės.
Mokiniams valandos: nuo 8 ir ryto
iki 5 po pietų; vak. nuo 7:30 iki 9:30
3360 Emerald ave., CHICAGO, ILL.

Tikras Numeris

JEIGU nori nueiti pas kokią ypata ir nežinai tik-
rai antrašo.

Greičiausias ir geriausias udas tai pašaukti per
telefoną.

Sutaupinimui laiko tai geriausia pažiūrėti į telefono knygą te-
nais atrasi tikrą adresą. Saugiant numerį klausyk atyžiai,
kad operatorka paantrina, jeigu negerai pataisyk.

Jeigu gaunate negerą numerį atsiminkite, kad ypata kuri atei-
na nėra už tą kalta ir reikėtų labai mandagiai kalbėti.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100

Moksleivis

Amerikos Lietuvių R.-K. Moksleivių Susiv.
ORGANAS

Vienatinis mėnesinis lietuvių moksleivių laikraštis.

Jame telpa gabiųjų moksleivių raštai.

Kaina metams \$1.00; pusei met. 50c.

Užsisakyk tuojau:

"Moksleivis"

43 Chapel St. Westfield, Mass.

DIDŽIAUSIS VALSTYBĖNIS BANKAS BRIDGEPORTE.
CENTRAL MANUFACTURING DISTRICT BANK
1112 West 35th st. netoli Morgan st. Chicago, Ill.

KAPITALAS IR PERVIRŠ \$300,000.00

3 Procenta mokame

nū padėtus pinigus.

Darome paskolas, par-

duodame namus ir lo-

tus. Taipogi parduoda-

me laivakortes ir siun-

čiame pinigus į visas

dalys svieto.

Mes sujieskome jusn

gimines, kurie yra už-

imti po Voketija ar-

ba pabegę Rusijon.

Tiktai kreipkitės ypa-

tiškai arba per laiskus.

Jonas S. Czaikowski,

Liet. skyriaus vedė-

jas.

Valandos nuo 9 ryto iki 4 po pietų, Subatomis iki 9 val. vak.

Ar Nori Uždirbti Pinigus?

Jei taip, tai prisidėk prie Namų Budavojimo Ben-
drovės ir naudokis progomis, kurios yra Chicago's
Real Estate biznyje.

Lietuvos Vyčių Building and Loan Association

yra geriausia ir saugiausia vieta del kiekvieno
taupomų pinigų. Čia dedami pinigai atneš didesnį
nuosimtį, negu kitoje bankoje. Indėjęs čia pinigus
žinai, kad tavo pinigai yra valdomi ir saugomi pasi-
tikimų lietuvių ir apverčiamai lietuvių biznio pakėli-
mui. Jei nori pirkti ar budavoti namą, kreipkis į
šią Bendrovę, o gausi sveiką patarimą ir reikale ga-
lėsi pasiskolinti pinigų ant lengvų išmokėjimų.

Bendrovės susirinkimai atsibuna kiekvieną pane-
dėlio vakarą nuo 7:30 iki 9, šv. Jurgio parapijos sa-
leje, pirmos lubos, dešinejame kambaryje, 32nd. pl.
ir Auburn ave.

Į bendrovę gali įsirašyti abiejų lyčių asmenis ly-
giomis teisėmis be skirtumo amžiaus.

Paul P. Baltutis, prez., 3315 S. Halsted st
Geo. Zakas, vice prez. 3339 Emerald ave
John J. Kazanaukas, sekr., 2237 W. 22 str.,
Paul Mulevičius, išd., 6329 S. Fairfield ave.
A. A. Šlakis, advokatas, 3255 S. Halsted st.,

Direktoriai:

M. Jannauskienė, P. P. Baltutis,
Elėna Jovaišaitė, P. Mulevičius, Jo-
sefina Adomavičiūtė, J. J. Kazanau-
skas, A. S. Pročėnaukas, J. Tuma-
sonis ir G. Zakas.